

Analiza rezervacija hotelskog smještaja

Grupa Prosječni

Mario Mrvčić, Rujana Perić, Dorjan Štrbac, Sven Winkler

2023-12-29

OPIS ZADATKA

U današnje vrijeme turistička djelatnost jako je popularna, a tržište puno konkurenčije. Zanima nas kako hoteli mogu prilagoditi svoje usluge kako bi poboljšali zadovoljnost gostiju i povećali profitabilnost.

Posjedujući skup podataka koji detaljno dokumentira rezervacije u dva različita hotela želimo istražiti, bolje razumjeti i ispitati veze između boravka u hotelu, godišnjeg doba, socio-ekonomskog statusa gosta, cijena, tipa rezervacija i sličnih parametara danih skupom podataka.

Učitavanje podataka o rezervacijama

Skup podataka sastoji se od 119390 podataka o rezervacijama u dva hotela. Svaki podatak o rezervaciji sastoji se od 31 varijable koje pružaju uvid u trendove dolaska, demografske podatke gostiju, njihove financijske obrasce...

U nastavku je prikazan:

- podatak o broju zapisa rezervacija

```
h1_data = read.csv("Rezervacije/Rezervacije_/H1.csv")
h2_data = read.csv("Rezervacije/Rezervacije_/H2.csv")
data <- rbind(h1_data, h2_data)
dim(data)

## [1] 119390      31

• primjer nekoliko zapisa

head(data)

##   IsCanceled LeadTime ArrivalDateYear ArrivalDateMonth ArrivalDateWeekNumber
## 1          0       342            2015           July                   27
## 2          0       737            2015           July                   27
## 3          0        7            2015           July                   27
## 4          0       13            2015           July                   27
## 5          0       14            2015           July                   27
## 6          0       14            2015           July                   27
##   ArrivalDateDayOfMonth StaysInWeekendNights StaysInWeekNights Adults Children
## 1                      1                      0                      0        2        0
## 2                      1                      0                      0        2        0
## 3                      1                      0                      1        1        0
## 4                      1                      0                      1        1        0
## 5                      1                      0                      2        2        0
## 6                      1                      0                      2        2        0
##   Babies     Meal Country MarketSegment DistributionChannel IsRepeatedGuest
## 1      0    1000  Croatia       Business        Hotel        0
## 2      0    1000  Croatia       Business        Hotel        0
## 3      0    1000  Croatia       Business        Hotel        0
## 4      0    1000  Croatia       Business        Hotel        0
## 5      0    1000  Croatia       Business        Hotel        0
## 6      0    1000  Croatia       Business        Hotel        0
```

```

## 1      0 BB          PRT      Direct      Direct      0
## 2      0 BB          PRT      Direct      Direct      0
## 3      0 BB          GBR      Direct      Direct      0
## 4      0 BB          GBR      Corporate   Corporate   0
## 5      0 BB          GBR      Online TA   TA/TO     0
## 6      0 BB          GBR      Online TA   TA/TO     0
## PreviousCancellations PreviousBookingsNotCanceled ReservedRoomType
## 1           0          0 C
## 2           0          0 C
## 3           0          0 A
## 4           0          0 A
## 5           0          0 A
## 6           0          0 A
## AssignedRoomType BookingChanges    DepositType    Agent    Company
## 1 C           3 No Deposit    NULL      NULL
## 2 C           4 No Deposit    NULL      NULL
## 3 C           0 No Deposit    NULL      NULL
## 4 A           0 No Deposit    304      NULL
## 5 A           0 No Deposit    240      NULL
## 6 A           0 No Deposit    240      NULL
## DaysInWaitingList CustomerType ADR RequiredCarParkingSpaces
## 1           0 Transient     0          0
## 2           0 Transient     0          0
## 3           0 Transient     75         0
## 4           0 Transient     75         0
## 5           0 Transient     98         0
## 6           0 Transient     98         0
## TotalOfSpecialRequests ReservationStatus ReservationStatusDate
## 1           0 Check-Out     2015-07-01
## 2           0 Check-Out     2015-07-01
## 3           0 Check-Out     2015-07-02
## 4           0 Check-Out     2015-07-02
## 5           1 Check-Out     2015-07-03
## 6           1 Check-Out     2015-07-03

```

- svi parametri rezervacija

```
names(data)
```

```

## [1] "IsCanceled"                  "LeadTime"
## [3] "ArrivalDateYear"             "ArrivalDateMonth"
## [5] "ArrivalDateWeekNumber"        "ArrivalDateDayOfMonth"
## [7] "StaysInWeekendNights"        "StaysInWeekNights"
## [9] "Adults"                      "Children"
## [11] "Babies"                     "Meal"
## [13] "Country"                    "MarketSegment"
## [15] "DistributionChannel"         "IsRepeatedGuest"
## [17] "PreviousCancellations"       "PreviousBookingsNotCanceled"
## [19] "ReservedRoomType"            "AssignedRoomType"
## [21] "BookingChanges"              "DepositType"
## [23] "Agent"                      "Company"
## [25] "DaysInWaitingList"           "CustomerType"
## [27] "ADR"                        "RequiredCarParkingSpaces"
## [29] "TotalOfSpecialRequests"       "ReservationStatus"
## [31] "ReservationStatusDate"        ""

```

Case study: TRAJANJE BORAVKA GOSTA

Slijedi detaljna analiza trajanja boravka gosta s obzirom na različite parametre.

Trajanje prosječnog boravka tjemkom različitih godišnjih doba

Dogovorno su godišnja doba definirana na idući način:

ljeto - lipanj, srpanj, kolovož
jesen - rujan, listopad, studeni
zima - prosinac, siječanj, veljača
proljeće - ožujak, travanj, svibanj

Definiramo čeriti pomoćna skupa podataka za svako godišnje doba grupirajući po parametru "ArrivalDateMonth".

```
summer = rbind(data[data$ArrivalDateMonth == "June",],
                 data[data$ArrivalDateMonth == "July",],
                 data[data$ArrivalDateMonth == "August",])

autumn = rbind(data[data$ArrivalDateMonth == "September",],
                data[data$ArrivalDateMonth == "October",],
                data[data$ArrivalDateMonth == "November",])

winter = rbind(data[data$ArrivalDateMonth == "December",],
                data[data$ArrivalDateMonth == "January",],
                data[data$ArrivalDateMonth == "February",])

spring = rbind(data[data$ArrivalDateMonth == "March",],
                data[data$ArrivalDateMonth == "April",],
                data[data$ArrivalDateMonth == "May",])
```

Pomoćnim skupovima dodajemo i parametar "TotalStays" koji predstavlja sumu vrijednosti parametara "StaysInWeekendNights" i "StaysInWeekNights" kako bismo dobili uvid o trajanju boravka gosta neovisno o danima u tjednu.

```
library(magrittr)
library(dplyr)

## 
## Attaching package: 'dplyr'

## The following objects are masked from 'package:stats':
## 
##     filter, lag

## The following objects are masked from 'package:base':
## 
##     intersect, setdiff, setequal, union

summer_total <- summer %>%
  mutate(TotalStays = StaysInWeekendNights + StaysInWeekNights)

autumn_total <- autumn %>%
  mutate(TotalStays = StaysInWeekendNights + StaysInWeekNights)

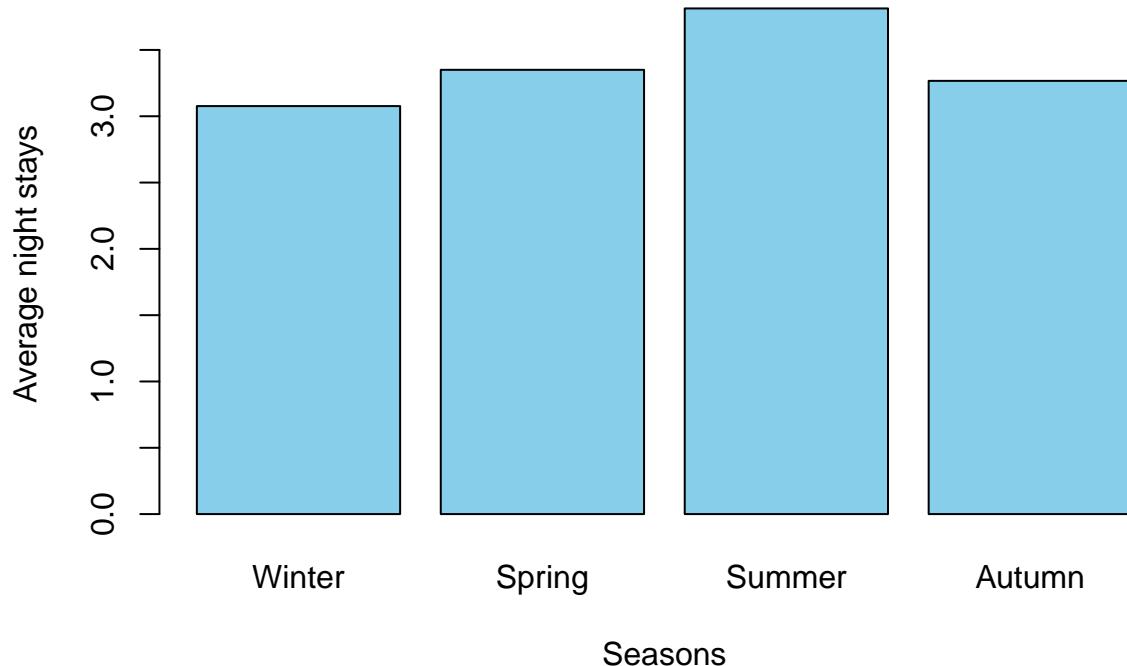
winter_total <- winter %>%
  mutate(TotalStays = StaysInWeekendNights + StaysInWeekNights)
```

```
spring_total <- spring %>%
  mutate(TotalStays = StaysInWeekendNights + StaysInWeekNights)
```

Računamo prosječnu duljinu trajanja boravka za svaki pomoćni skup podataka, rezultat prikazujemo stupčastim dijagramom.

```
seasons_means_vector = data.frame(
  Season = c("Winter", "Spring", "Summer", "Autumn"),
  Means = c(mean(winter_total$TotalStays),
            mean(spring_total$TotalStays),
            mean(summer_total$TotalStays),
            mean(autumn_total$TotalStays))
)

barplot(seasons_means_vector$Means, names.arg = seasons_means_vector$Season,
        col = "skyblue", xlab = "Seasons", ylab = "Average night stays")
```



```
#binding adjusted data
data_total_stays = rbind(winter_total, spring_total, summer_total, autumn_total)
```

Iz histograma možemo zaključiti da je prosječni boravak gostiju najduži ljeti, a najkraći zimi.

Trajanje prosječnog boravka i tip iznajmljene sobe

Naše istraživačko pitanje je slijedeće:

Možemo li trajanje boravka povezati s tipom iznajmljene sobe?

Pogledajmo najprije koje sve kategorije soba za iznajmljivanje postoje.

```
#all different values of "ReservedRoomType" variable
room_types = unique(data_total_stays$AssignedRoomType)
room_types
```

```
## [1] "I"          "A"          "E"          "D"          "
## [5] "F"          "C"          "H"          "G"          "
## [9] "B"          "P"          "K"          "L"          "
```

Iz priloženog možemo vidjeti da postoji 12 različitih kategorija soba, prema tome, uzimamo 12 podskupova podataka i uspoređujemo njihove aritmetičke sredine duljine trajanja boravka (varijabla "TotayStays").

Za dati odgovor na istraživačko pitanje koristit ćemo se jednofaktorskim ANOVA modelom.

Pretpostavke ANOVE su: - nezavisnost pojedinih podataka u uzorcima - normalna razdioba podataka - homogenost varijanci među populacijama

Kako nam veličine grupe nisu podjednake, radimo provjeru normalnosti Lillieforsovom inaćicom Kolmogorov-Smirnovljenog testa. Razmatrat ćemo tip sobe kao varijablu koja određuje grupe i ukupnu duljinu boravka kao zavisnu varijablu.

```
require(nortest)

## Loading required package: nortest

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "I", ]$TotalStays)

##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "I", ]$TotalStays
## D = 0.26446, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "A", ]$TotalStays)

##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "A", ]$TotalStays
## D = 0.21952, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "E", ]$TotalStays)

##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "E", ]$TotalStays
## D = 0.17111, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "D", ]$TotalStays)

##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "D", ]$TotalStays
## D = 0.19488, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "F", ]$TotalStays)

##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
```

```

## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "F" ]$TotalStays
## D = 0.18765, p-value < 2.2e-16
lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "C" ]$TotalStays)

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "C" ]$TotalStays
## D = 0.162, p-value < 2.2e-16
lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "H" ]$TotalStays)

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "H" ]$TotalStays
## D = 0.15848, p-value < 2.2e-16
lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "G" ]$TotalStays)

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "G" ]$TotalStays
## D = 0.16133, p-value < 2.2e-16
lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "P" ]$TotalStays)

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "P" ]$TotalStays
## D = 0.53025, p-value = 1.337e-10
lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "B" ]$TotalStays)

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "B" ]$TotalStays
## D = 0.18077, p-value < 2.2e-16
lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "K" ]$TotalStays)

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data_total_stays[data_total_stays$AssignedRoomType == "K" ]$TotalStays
## D = 0.30595, p-value < 2.2e-16

```

Iznimno malene p-vrijednosti nam govore kako podaci nisu normalno distribuirani. Usprkos tome, jednofaktorska ANOVA je robusna statistika s obzirom na pretpostavku normalnosti. Dobro tolerira odstupanja od normalne distribucije.

Što se tiče homogenosti varijanci različitih populacija, potrebno je testirati:

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \dots = \sigma_k^2$$

H_1 : barem dvije varijance nisu iste.

Navedenu hipotezu možemo testirati Bartlettovim testom.

```
data_total_stays$AssignedRoomType <- factor(data_total_stays$AssignedRoomType)

# Check the number of observations in each group
group_counts <- table(data_total_stays$AssignedRoomType)
valid_groups <- names(group_counts[group_counts >= 2])

#If there is at least two oservations in the group, proceed
filtered_data <- subset(data_total_stays, AssignedRoomType %in% valid_groups)

#Bartlettovim test
bartlett.test(filtered_data$TotalStays ~ filtered_data$AssignedRoomType)
```

```
## 
##  Bartlett test of homogeneity of variances
##
##  data:  filtered_data$TotalStays by filtered_data$AssignedRoomType
##  Bartlett's K-squared = 6714.5, df = 10, p-value < 2.2e-16
```

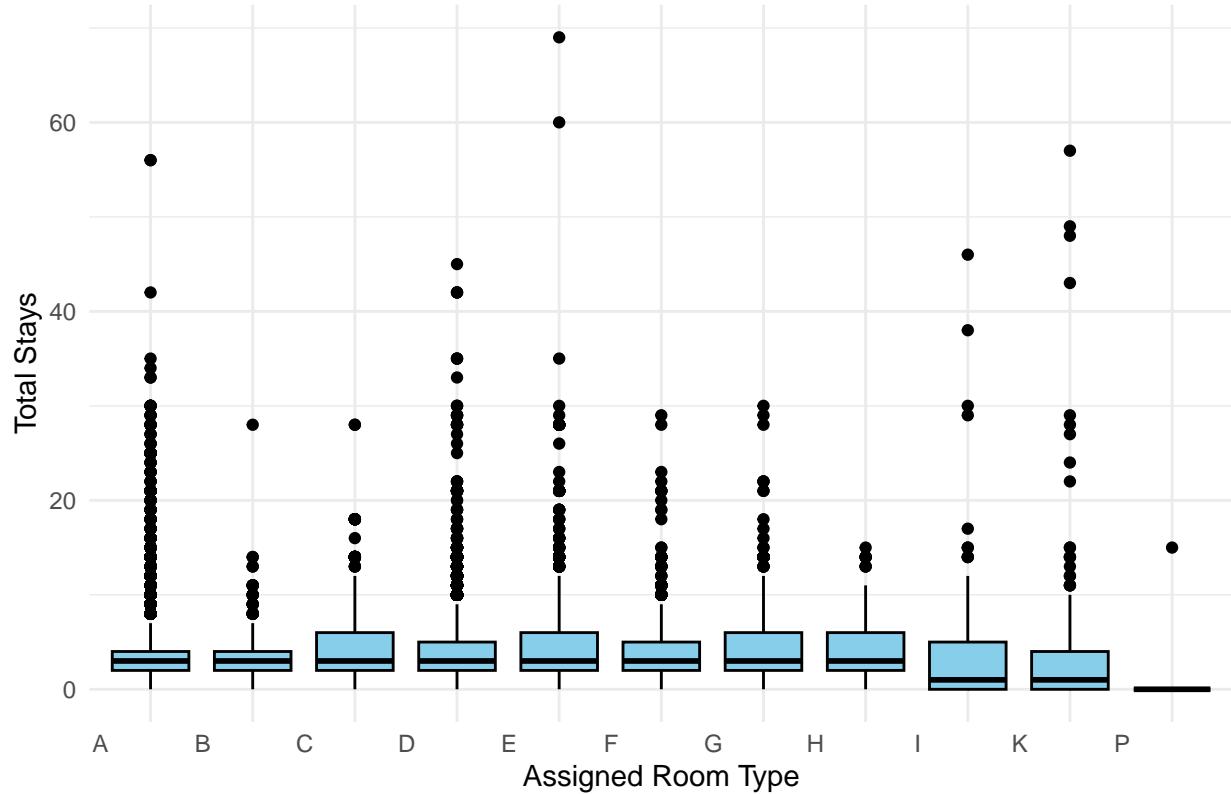
Varijance varijable "TotalStays" nisu podjednake, što je grafički prikazano u nastavku.

```
#box and whisker plot --> mean, rangs, median, variances....
library(ggplot2)
```

```
## Warning: package 'ggplot2' was built under R version 4.3.2
# Assuming filtered_data$AssignedRoomType is a factor
filtered_data$AssignedRoomType <- factor(filtered_data$AssignedRoomType)

# Create a boxplot using ggplot2
ggplot(filtered_data, aes(x = AssignedRoomType, y = TotalStays)) +
  geom_boxplot(fill = "skyblue", color = "black") +
  labs(title = "Total Stays by Assigned Room Type",
       x = "Assigned Room Type",
       y = "Total Stays") +
  theme_minimal()
```

Total Stays by Assigned Room Type

Dani podaci o distibuciji koja nije normalna i nehomogenosti varijanci navodi nas na zaključak da prosječna duljina boravka varira ovisno o tipu iznajmljene sobe, a to ćemo sada testirati.

Naša testne hipoteze bit će:

H_0 : prosječna duljina boravka jednaka je za sve tipove iznajmljenih soba

H_1 : za barem jedan tip iznajmljene sobe prosječna duljina boravka različita je no u ostalih

#ANOVA

```
a = aov(filtered_data$TotalStays ~ filtered_data$AssignedRoomType)
summary(a)
```

```
##                                     Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
## filtered_data$AssignedRoomType     10 14597 1459.7 227.4 <2e-16 ***
## Residuals                         119378 766260      6.4
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

Zaključak:

Na temelju malene p-vrijednosti odbacujemo nultu hipotezu u korist alternativne hipoteze: **postoje razlike u duljini trajanja boravka ovisno o tipu iznajmljene sobe.**

Trajanje prosječnog boravka i kategorija gosta

Naše iduće istraživačko pitanje je slijedeće:

Možemo li trajanje boravka povezati s kategorijom gosta?

Procedura zaključivanja i odgovaranja na ovo istraživačko pitanje ista je prethodnom. Pogledajmo koje sve kategorije gostiju postoje.

```
#all different values of "CustomerType" variable
customer_types = unique(data_total_stays$CustomerType)
customer_types

## [1] "Transient"      "Contract"        "Transient-Party" "Group"
```

Iz priloženog možemo vidjeti da postoji 4 različitih kategorija gostiju, prema tome, uzimamo 4 podskupa podataka i uspoređujemo njihove aritmetičke sredine duljine trajanja boravka (varijabla "TotayStays").

Za dati odgovor na istraživačko pitanje koristit ćemo se jednofaktorskim ANOVA modelom.

Provjeravamo jesu li zadovoljene pretpostavke ANOVE (za provjeru pretpostavke normalnosti koristimo se Lillieforsovom inačicom KS testa, a za provjeru pretpostavke homogenosti varijanca koristimo se Bartlettovim testom).

```
#normality check
require(nortest)

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Transient", ]$TotalStays)

##
##  Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Transient", ]$TotalStays
## D = 0.19487, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Contract", ]$TotalStays)

##
##  Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Contract", ]$TotalStays
## D = 0.17507, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Transient-Party", ]$TotalStays)

##
##  Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Transient-Party", ]$TotalStays
## D = 0.23459, p-value < 2.2e-16

lillie.test(data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Group", ]$TotalStays)

##
##  Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data_total_stays[data_total_stays$CustomerType == "Group", ]$TotalStays
## D = 0.21935, p-value < 2.2e-16
```

Iznimno malene p-vrijednosti nam govore kako podaci nisu normalno distribuirani. Usprkos tome, jednofaktorska ANOVA je robusna statistika s obzirom na pretpostavku normalnosti.

```
# variance homogeneity check
data_total_stays$CustomerType <- factor(data_total_stays$CustomerType)

# Check the number of observations in each group
```

```

group_counts <- table(data_total_stays$CustomerType)
valid_groups <- names(group_counts[group_counts >= 2])

#If there is at least two observations in the group, proceed
filtered_data <- subset(data_total_stays, CustomerType %in% valid_groups)

#Bartlettovim test
bartlett.test(filtered_data$TotalStays ~ filtered_data$CustomerType)

```

```

##
##  Bartlett test of homogeneity of variances
##
## data: filtered_data$TotalStays by filtered_data$CustomerType
## Bartlett's K-squared = 3615, df = 3, p-value < 2.2e-16

```

Zbog malene p-vrijednosti odbacujemo homogenost varijanci, što prikazujemo i grafički.

```

#box and whisker plot --> mean, ranges, median, variances....
library(ggplot2)

```

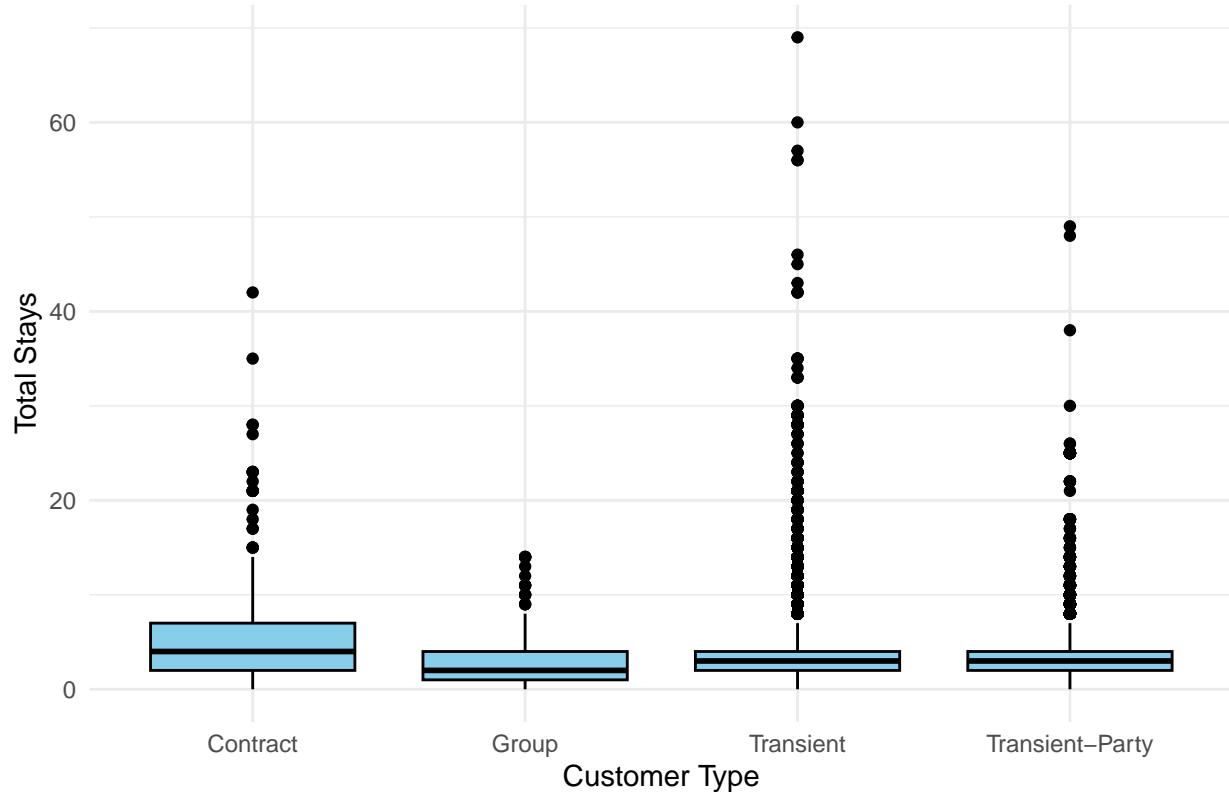
```

# Assuming filtered_data$CustomerType is a factor
filtered_data$CustomerType <- factor(filtered_data$CustomerType)

# Create a boxplot using ggplot2
ggplot(filtered_data, aes(x = CustomerType, y = TotalStays)) +
  geom_boxplot(fill = "skyblue", color = "black") +
  labs(title = "Total Stays by Customer Type",
       x = "Customer Type",
       y = "Total Stays") +
  theme_minimal()

```

Total Stays by Customer Type

Dani podaci o distibuciji koja nije normalna i nehomogenosti varijanci navodi nas na zaključak da prosječna duljina boravka varira ovisno o tipu gosta, a to ćemo sada i testirati jednoparametarskom ANOVOM.

Naše testne hipoteze biti će:

$$H_0 : \text{prosječna duljina boravka jednaka je za sve tipove gostiju}$$

$$H_1 : \text{za barem jedan tip gosta prosječna duljina boravka različita je no u ostalih}$$

```
#ANOVA
a = aov(filtered_data$TotalStays ~ filtered_data$CustomerType)
summary(a)
```

```
##                                     Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
## filtered_data$CustomerType      3 18121   6040   945.5 <2e-16 ***
## Residuals                      119386 762742       6
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

Zaključak:

Na temelju malene p-vrijednosti odbacujemo nullu hipotezu u korist alternativne hipoteze: **postoje razlike u duljini trajanja boravka ovisno o tipu gosta.**

Diskusija:

Kao što smo i mogli naslutiti, duljina boravka gosta varira s obzirom na različite parametre. Najdulji prosječni boravak jest ljeti, a duljina boravka varira i zavisno od tipa iznajmljene sobe te kategorije gosta.

Case study: CIJENE

```
suppressWarnings( {
  library(dplyr)
  library(ggplot2)
})

mydata <- data
```

Postoji li značajna razlika u prosječnim dnevnim cijenama za rezervacije ostvarene putem platformi trećih strana u usporedbi s onima izravno ostvarenima s hotelom?

Odgovorimo na ovo pitanje alatima statističke analize.

Trebaju nam varijabla DistributionChannel koja govori na koji način je ostvarena rezervacija te varijabla ADR(average daily rate).

Pogledajmo moguće vrijednosti varijable DistributionChannel i njihove frekvencije:

```
table(mydata$DistributionChannel)
```

```
## #> #> Corporate     Direct      GDS     TA/TO Undefined
## #>       6677        14645      193     97870         5
```

Nas zanimaju vrijednost Direct koja označava rezervacije dogovorene direktno s hotelom te vrijednosti GDS(Global Distribution System) i TA/TO(Travel Agents / Tour Operators) koje zajedno čine platforme trećih strana, ne gledamo vrijednosti Undefined i Corporate jer za njih ne možemo znati jesu li rezervacije ostvarene putem treće strane ili direktno s hotelom.

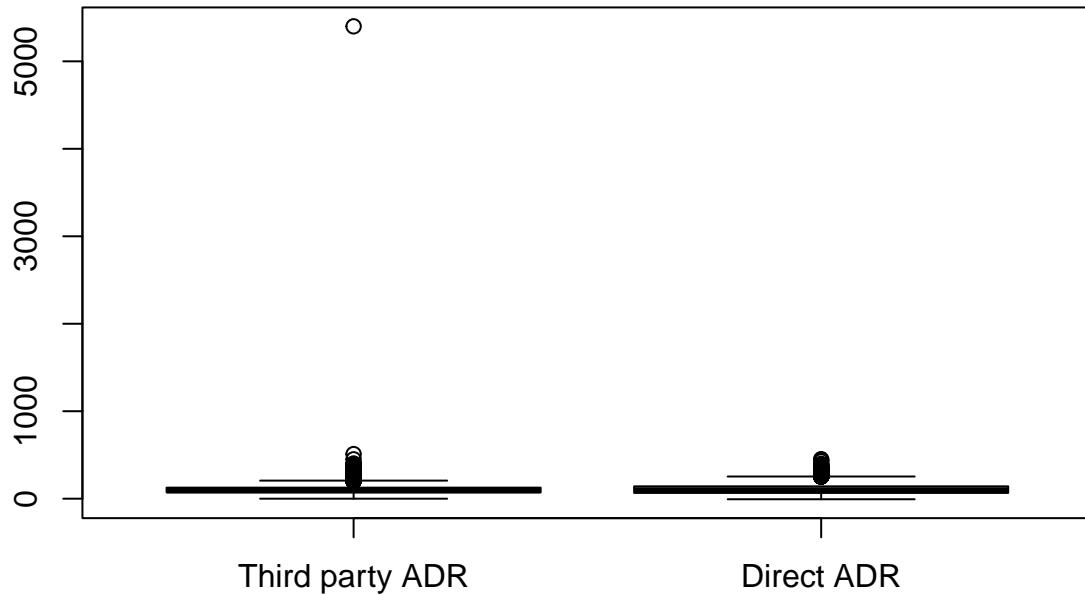
Filtrirajmo podatkovni okvir tako da nam ostanu relevantni podaci, faktorizirajmo varijablu DistributionChannel, stvorimo novi stupac koji će za vrijednost imati "direct" ako je direktna rezervacija, a "third" ako je rezervacija putem treće strane, nazovimo ga status te i njega faktorizirajmo, a potom dodajmo ADR vrijednosti rezervacija putem trećih strana u vektor groupOne i ADR vrijednosti direktnih rezervacija u vektor group2.

```
mydata <- mydata[mydata$DistributionChannel %in%
  c("Direct", "GDS", "TA/TO"), c("DistributionChannel", "ADR")]
mydata$DistributionChannel <- factor(mydata$DistributionChannel)
mydata <- mydata %>% mutate(status = case_when(
  DistributionChannel == "Direct" ~ "direct",
  DistributionChannel %in% c("GDS", "TA/TO") ~ "third",
))
mydata$status <- factor(mydata$status)
groupOne <- mydata$ADR[mydata$status=="third"]
group2 <- mydata$ADR[mydata$status=="direct"]
```

Vizualizirajmo podatke:

```
boxplot(groupOne, group2,
  names = c('Third party ADR','Direct ADR'),
  main='Boxplot of third party and direct ADR')
```

Boxplot of third party and direct ADR

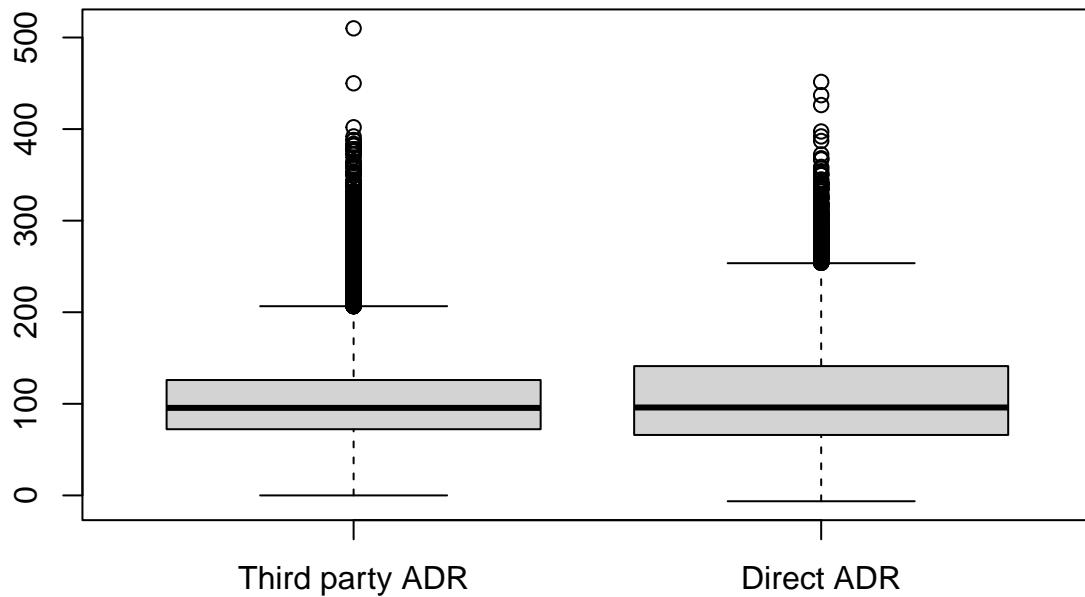
Uočavamo jednog ekstremnog outliera, izbacit ćemo ga iz analize.

```
dataset <- mydata[!mydata$ADR>5000,]  
# Nadalje koristimo group1 umjesto groupOne  
group1 <- dataset$ADR[dataset$status=="third"]
```

Pogledajmo ponovno boxplot bez ekstremnog outliera:

```
boxplot(group1, group2,  
        names = c('Third party ADR','Direct ADR'),  
        main='Boxplot of third party and direct ADR')
```

Boxplot of third party and direct ADR

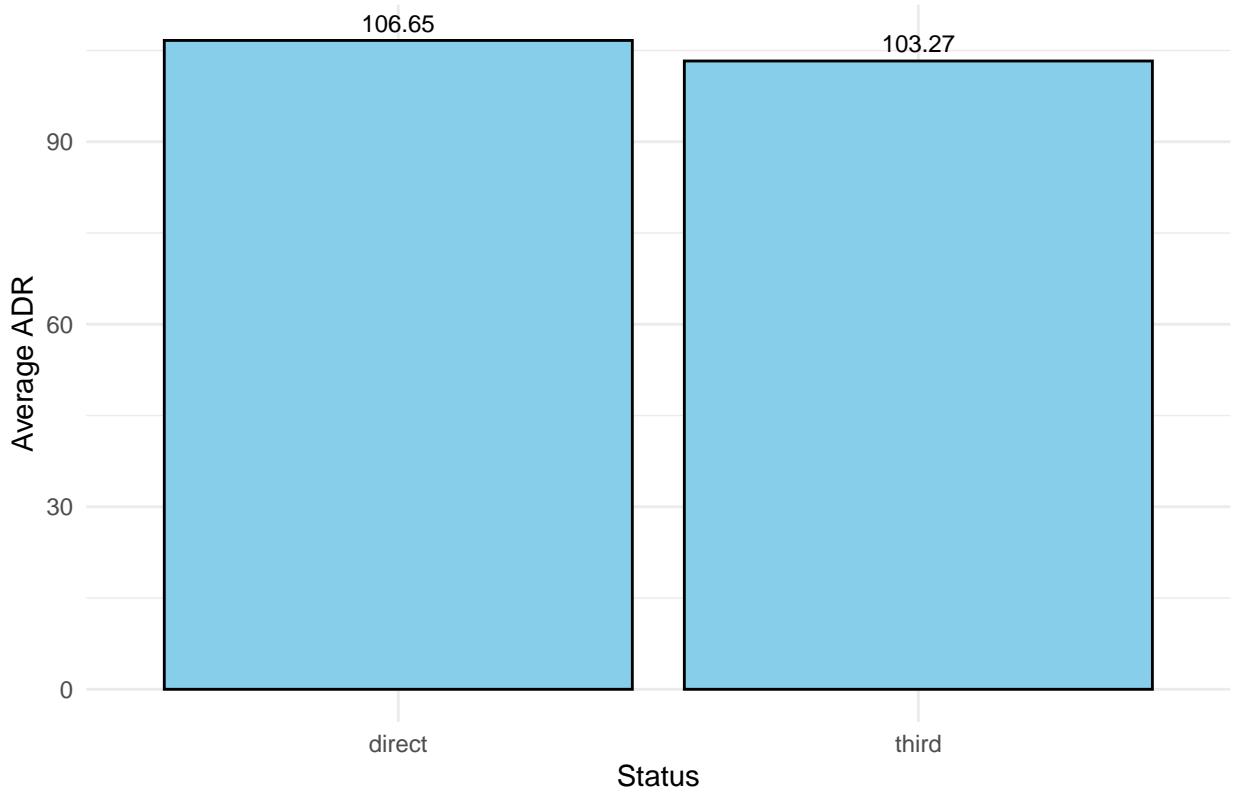
Još neke obzervacije bismo mogli nazvati outlierima, ali nisu toliko značajni kao onaj prošli pa ih možemo ostaviti.

Možemo uočiti malu razliku u srednjim vrijednostima uzoraka:

```
suppressWarnings( {
  ggplot(dataset, aes(x = status, y = ADR)) +
    geom_bar(stat = "summary", fun = "mean", fill = "skyblue", color = "black") +
    geom_text(stat = "summary", aes(label = round(after_stat(y), 2)),
              vjust = -0.5, color = "black", size = 3) +
    labs(title = "Average ADR",
         x = "Status",
         y = "Average ADR") +
    theme_minimal()
})
```

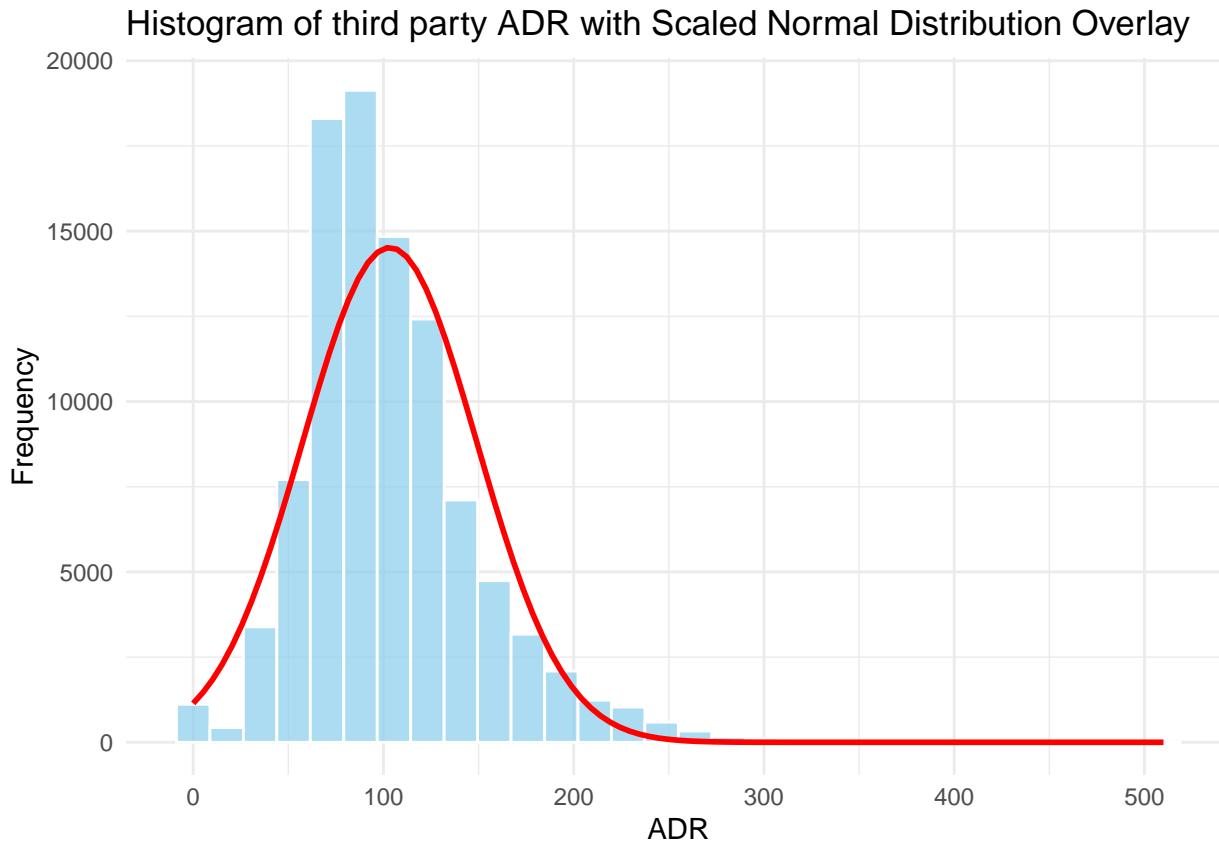
No summary function supplied, defaulting to `mean_se()`

Average ADR

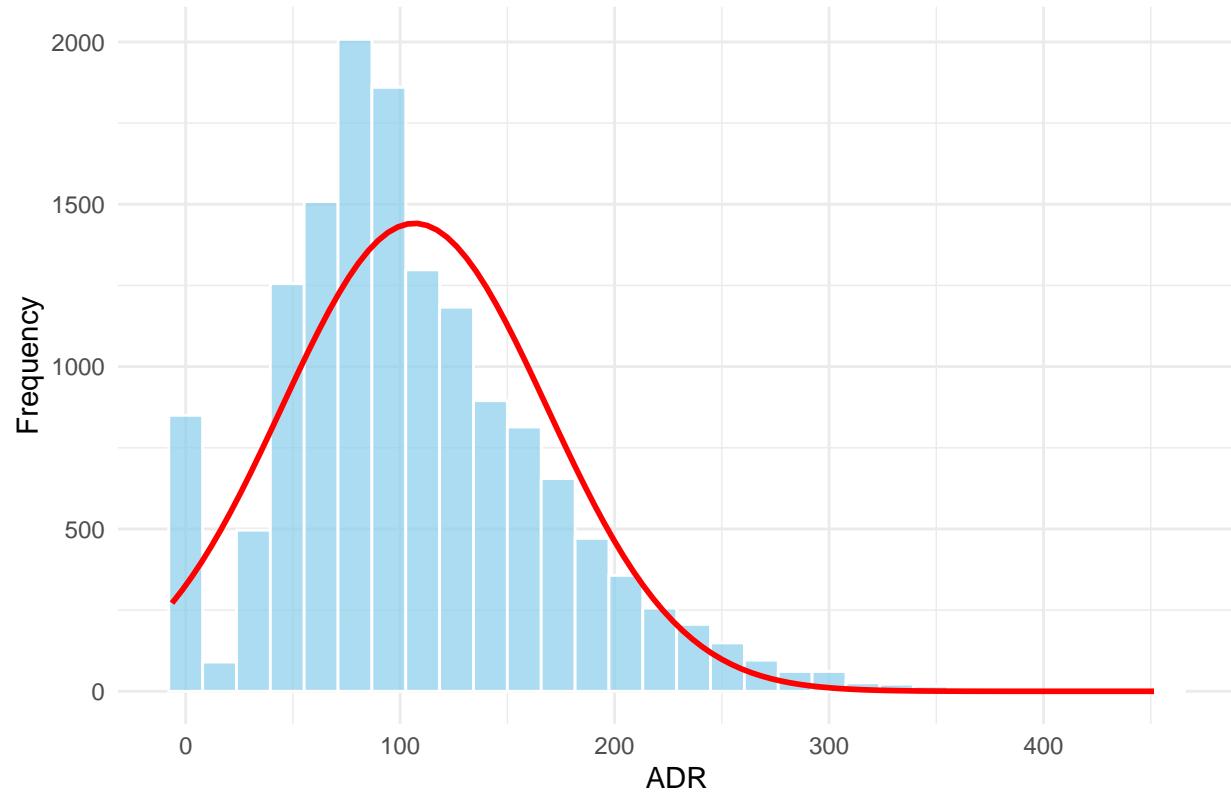
Za statističke testove koje trebamo obaviti prepostavke za populacije iz kohih uzorci dolaze su normalnost i nezavisnost. Nezavisnost možemo prepostaviti, a normalnost u ovom slučaju možemo grafički procijeniti:

```
ggplot() +
  geom_histogram(aes(x = group1, y = after_stat(count)), bins = 30,
                 color = "white", fill = "skyblue", alpha = 0.7) +
  stat_function(fun = function(x) dnorm(x, mean = mean(group1),
                                         sd = sd(group1)) * length(group1) * diff(range(group1))/30,
                color = "red", linewidth = 1) +
  labs(title = "Histogram of third party ADR with Scaled Normal Distribution Overlay",
       x = "ADR",
       y = "Frequency") +
  theme_minimal()
```



```
ggplot() +
  geom_histogram(aes(x = group2, y = after_stat(count)), bins = 30,
                 color = "white", fill = "skyblue", alpha = 0.7) +
  stat_function(fun = function(x) dnorm(x, mean = mean(group2),
                                         sd = sd(group2)) * length(group2) * diff(range(group2))/30,
                color = "red", linewidth = 1) +
  labs(title = "Histogram of third party ADR with Scaled Normal Distribution Overlay",
       x = "ADR",
       y = "Frequency") +
  theme_minimal()
```

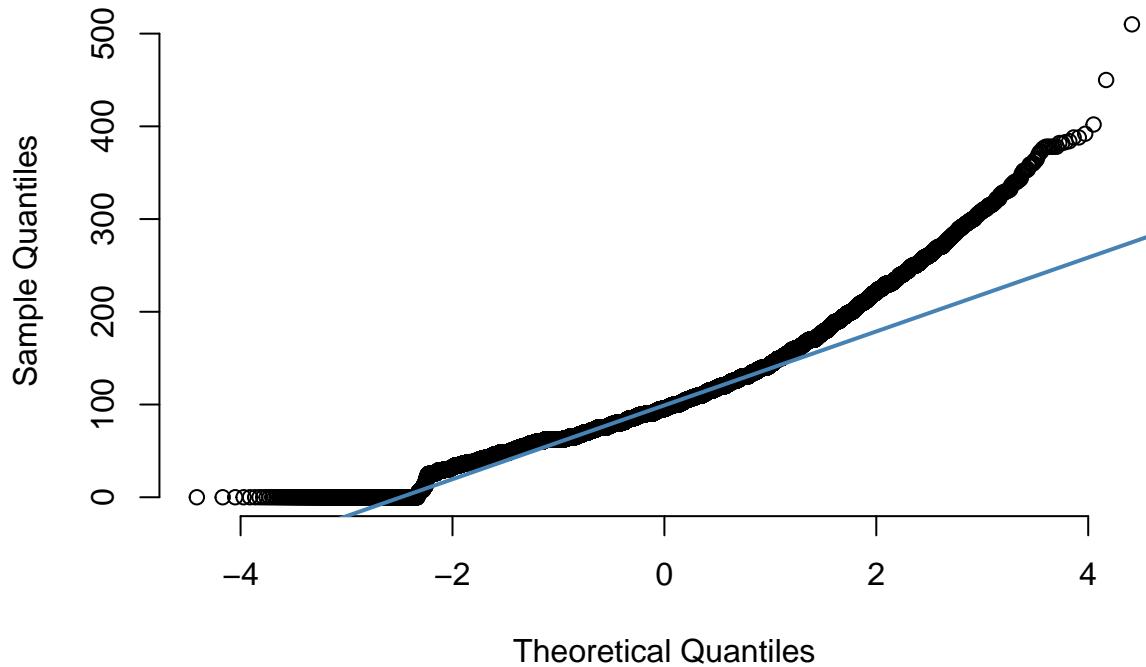
Histogram of direct ADR with Scaled Normal Distribution Overlay

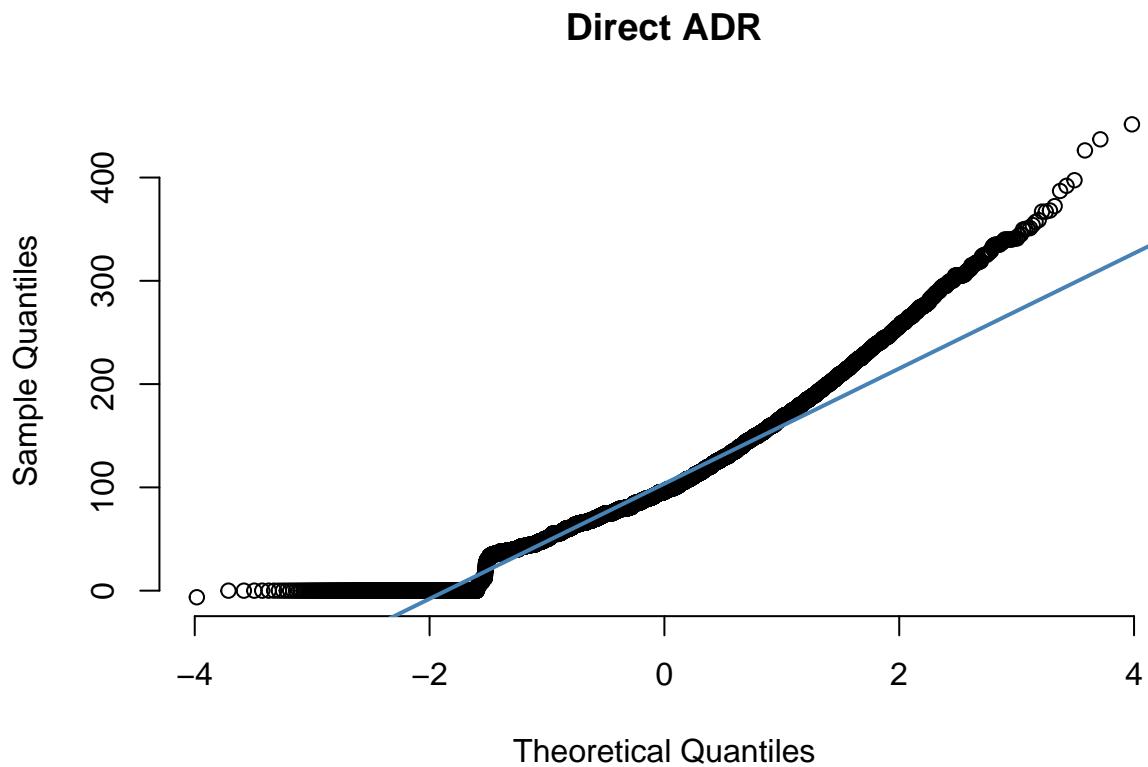
Normalnost također možemo vizualizirati qqplot-ovima.

```
qqnorm(group1, pch = 1, frame = FALSE, main='Third party ADR')
qqline(group1, col = "steelblue", lwd = 2)
```

Third party ADR


```
qqnorm(group2, pch = 1, frame = FALSE, main='Direct ADR')
qqline(group2, col = "steelblue", lwd = 2)
```


Vidimo da distribucije nisu baš normalne, ali kad uzmemo u obzir da donekle prate normalnu distribuciju i da imamo velike uzorke, možemo se pouzdati u robustnost t-testa i f-testa s obzirom na normalnost koja se postiže s većim uzorcima zbog posljedica centralnog graničnog teorema. To znači da bi ti testovi za veličine uzoraka koje mi imamo i dalje trebali davati relativno precizne rezultate.

Zaključujemo da možemo nastaviti s testovima.

Prvo moramo napraviti f-test da bismo procijenili jesu li varijance populacija jednake ili nisu, a onda s tom informacijom idemo raditi t-test koji nam daje uvid u razliku srednjih vrijednosti populacija.

Prvo provjerimo varijance uzoraka:

Third party ADR variance:

```
var(group1)
```

```
## [1] 2097.627
```

Direct ADR variance:

```
var(group2)
```

```
## [1] 3827.353
```

Iz prethodnog možda možemo naslutiti nejednakost varijanci, ali ipak trebamo provesti f-test.

Ako imamo dva nezavisna slučajna uzorka X_1, X_2, \dots, X_{n_1} i X_1, X_2, \dots, X_{n_2} koji dolaze iz normalnih distribucija s varijancama σ_1^2 i σ_2^2 , tada slučajna varijabla

$$F = \frac{S_{X_1}^2 / \sigma_1^2}{S_{X_2}^2 / \sigma_2^2}$$

ima Fisherovu distribuciju s $(n_1 - 1, n_2 - 1)$ stupnjeva slobode, pri čemu vrijedi:

$$S_{X_1}^2 = \frac{1}{n_1 - 1} \sum_{i=1}^{n_1} (X_{i1} - \bar{X}_1)^2, \quad S_{X_2}^2 = \frac{1}{n_2 - 1} \sum_{i=1}^{n_2} (X_{i2} - \bar{X}_2)^2$$

Hipoteze testa jednakosti varijanci glase:

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \quad \text{protiv} \quad H_1 : \sigma_1^2 < \sigma_2^2, \sigma_1^2 > \sigma_2^2, \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

U programskom paketu R, test o jednakosti varijanci je implementiran u funkciji `var.test()`, koja prima uzorce iz dvije populacije čije varijance uspoređujemo.

Dakle, ispitajmo jednakost varijanci naših danih uzoraka.

Koristimo dvostrani f-test:

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \quad \text{protiv} \quad H_1 : \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

```
var.test(group1, group2)
```

```
## F test to compare two variances
##
## data: group1 and group2
## F = 0.54806, num df = 98061, denom df = 14644, p-value < 2.2e-16
## alternative hypothesis: true ratio of variances is not equal to 1
## 95 percent confidence interval:
## 0.5347068 0.5616237
## sample estimates:
## ratio of variances
## 0.548062
```

Izrazito mala p-vrijednost od $2.2e-16$ nam govori da ćemo odbaciti hipotezu H_0 u korist H_1 te da su varijance naša dva uzorka različite. Čini se da je varijanca ADR-a direktnih rezervacija značajno veća od varijance ADR-a third party rezervacija.

Provodimo sada t-test uz pretpostavku nejednakosti varijanci.

Ukoliko imamo dva nezavisna normalno distribuirana uzorka, koji u ovom slučaju dolaze iz populacija s različitim varijancama, tada koristimo testnu statistiku:

$$T' = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2 - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{s_{X_1}^2}{n_1} + \frac{s_{X_2}^2}{n_2}}}$$

koja ima aproksimativnu t-distribuciju sa stupnjevima slobode

$$v = \frac{\left(\frac{s_{X_1}^2}{n_1} + \frac{s_{X_2}^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_{X_1}^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_{X_2}^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

gdje je

$$s_{X_i}^2 = \frac{1}{n_i - 1} \sum_{j=1}^{n_i} (X_{ji} - \bar{X}_i)^2$$

za $i = 1, 2$.

Hipoteze tada glase:

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 \quad \text{protiv} \quad H_1 : \mu_1 < \mu_2, \mu_1 > \mu_2, \mu_1 \neq \mu_2$$

Test o jednakosti srednjih vrijednosti dvije populacije u R-u je implementiran u funkciji `t.test()`.

Možemo li zaključiti da je prosječni ADR veći za rezervacije ostvarene direktno s hotelom nego za one ostvarene putem platformi trećih strana?

Koristimo jednostrani t-test s za uzorce iz populacija s različitim varijancama:

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 \quad \text{protiv} \quad H_1 : \mu_1 < \mu_2$$

```
t.test(group1, group2, alt = "less", var.equal = FALSE)
```

```
## 
## Welch Two Sample t-test
##
## data: group1 and group2
## t = -6.3607, df = 17122, p-value = 1.03e-10
## alternative hypothesis: true difference in means is less than 0
## 95 percent confidence interval:
##       -Inf -2.507498
## sample estimates:
## mean of x mean of y
## 103.2728 106.6550
```

Zbog jako male p-vrijednosti od 1.03e-10 možemo odbaciti H_0 hipotezu o jednakosti prosječnih vrijednosti u korist H_1 , odnosno možemo reći da je srednji ADR rezervacija ostvarenih direktno s hotelom u prosjeku veći od onog rezervacija ostvarenih putem platformi trećih strana.

Case study: PANSION, POLUPANSION

“Je li vrsta uplaćenog obroka (pansion, polupansion) povezana s kategorijama kupaca?”

Opis traženih atributa

Vrstu uplaćenog obroka vidimo pod “Meal”

```
meals <- data$Meal  
levels(factor(data$Meal))  
  
## [1] "BB"      "FB"      "HB"      "SC"      " " "Undefined"  
  
table(meals)  
  
## meals  
## BB FB HB SC Undefined  
## 92310 798 14463 10650 1169
```

Značenja kratica:

BB -> Samo doručak,

FB -> Polupansion,

HB -> Puni pansion,

SC -> Bez hotelskih obroka (“Self-Catering”),

Undefined -> Nije definirano,

Vrstu kategorija kupaca vidimo pod “CustomerType”

```
types <- data$CustomerType  
levels(factor(data$CustomerType))  
  
## [1] "Contract"      "Group"       "Transient"     "Transient-Party"  
  
table(types)  
  
## types  
## Contract      Group       Transient Transient-Party  
## 4076          577        89613    25124
```

Contract -> primjeri: poslovna putovanja, rezervacije za konferencije ili događaje

Group -> primjeri: turističke grupe, konferencijski timovi, sportski timovi

Transient -> primjeri: individualni putnici, turisti koji putuju sami

Transient-Party -> primjeri: Grupe prijatelja ili obitelji koje putuju zajedno, ali nisu rezervirale kao formalna grupa

Je li vrsta uplaćenog obroka (pansion, polupansion) povezana s kategorijama kupaca?

Kopirajmo najprije podatke u novi data.frame kako ne bi promijenili prave vrijednosti

```
data_copy <- data
```

Kontingencijsku tablicu jedne kategoriskske varijable moguće je dobiti pozivanjem funkcije `table()`

```
tbl = table(data_copy$Meal)  
print(tbl)
```

```
##  
## BB FB HB SC Undefined  
## 92310 798 14463 10650 1169
```

Pogledajmo kontingencijsku tablicu varijabli obroka i kategorija kupaca

```
tbl = table(data_copy$Meal, data_copy$CustomerType)  
tbl
```

```
##  
##  
## Contract Group Transient Transient-Party  
## BB 3260 499 70692 17859  
## FB 5 1 547 245  
## HB 613 36 8020 5794  
## SC 183 39 9968 460  
## Undefined 15 2 386 766
```

Kontingencijskoj tablici možemo dodati i sume redaka i stupaca na sljedeći način.

```
added_margins_tbl = addmargins(tbl)  
print(added_margins_tbl)
```

```
##  
##  
## Contract Group Transient Transient-Party Sum  
## BB 3260 499 70692 17859 92310  
## FB 5 1 547 245 798  
## HB 613 36 8020 5794 14463  
## SC 183 39 9968 460 10650  
## Undefined 15 2 386 766 1169  
## Sum 4076 577 89613 25124 119390
```

Test nezavisnosti χ^2 test u programskom paketu R implementiran je u funkciji `chisq.test()` koja kao ulaz prima kontingencijsku tablicu podataka koje testiramo na nezavisnost. Ispitajmo nezavisnost obroka i tipa kupca.

Prepostavka testa je da očekivana frekvencija pojedinog razreda mora biti veća ili jednaka 5 (`chisq.test()` prepostavlja da je ovaj uvjet zadovoljen stoga je prije provođenja testa potrebno to provjeriti).

```
for (col_names in colnames(added_margins_tbl)){  
  for (row_names in rownames(added_margins_tbl)){  
    if (!(row_names == 'Sum' | col_names == 'Sum')){  
      cat('Očekivane frekvencije za razred ', col_names, '-', row_names, ': ',  
          (added_margins_tbl[row_names, 'Sum'] * added_margins_tbl['Sum', col_names])  
        / added_margins_tbl['Sum', 'Sum'], '\n')  
    }  
  }  
}  
  
## Očekivane frekvencije za razred Contract - BB : 3151.483  
## Očekivane frekvencije za razred Contract - FB : 27.24389  
## Očekivane frekvencije za razred Contract - HB : 493.7699  
## Očekivane frekvencije za razred Contract - SC : 363.5933  
## Očekivane frekvencije za razred Contract - Undefined : 39.90991  
## Očekivane frekvencije za razred Group - BB : 446.1251  
## Očekivane frekvencije za razred Group - FB : 3.856655  
## Očekivane frekvencije za razred Group - HB : 69.89824  
## Očekivane frekvencije za razred Group - SC : 51.47039  
## Očekivane frekvencije za razred Group - Undefined : 5.649661
```

```

## Očekivane frekvencije za razred Transient - BB : 69287.01
## Očekivane frekvencije za razred Transient - FB : 598.9712
## Očekivane frekvencije za razred Transient - HB : 10855.79
## Očekivane frekvencije za razred Transient - SC : 7993.789
## Očekivane frekvencije za razred Transient - Undefined : 877.4403
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - BB : 19425.38
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - FB : 167.9282
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - HB : 3043.541
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - SC : 2241.147
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - Undefined : 246.0001

```

Vidimo mogući problem: "Očekivane frekvencije za razred Group - FB : 3.856655"

χ^2 test zahtjeva frekvencije veće od 5, pa ćemo trebati izostaviti ovaj razred na neki način. FB sadrži malen broj podataka, tako da bi mogao biti izostavljen potpuno.

Također smatramo da bi bilo dobro izostaviti varijable "Undefined" jer predstavljaju nepoznanicu koju je teško interpretirati.

Odluka je maknuti Undefined i FB iz kategorije Meals.

```

cat("Kontingencijska tablica prije: \n")

## Kontingencijska tablica prije:
table(data_copy$Meal)

##
## BB FB HB SC Undefined
## 92310 798 14463 10650 1169
cat("\n-----\n")

##
## -----
data_modified <- data_copy[trimws(data_copy$Meal) != "Undefined" & trimws(data_copy$Meal) != "FB", ]

cat("Kontingencijska tablica poslije: \n")

## Kontingencijska tablica poslije:
table(data_modified$Meal)

##
## BB HB SC
## 92310 14463 10650

Ponovimo prethodni postupak na data_modified

tbl <- table(data_modified$Meal, data_modified$CustomerType)
tbl

##
##          Contract Group Transient Transient-Party
##   BB           3260    499     70692        17859
##   HB            613     36      8020         5794
##   SC            183     39      9968         460
added_margins_tbl = addmargins(tbl)
added_margins_tbl

```

```

##          Contract  Group Transient Transient-Party      Sum
##    BB        3260     499    70692           17859   92310
##    HB        613      36     8020            5794   14463
##    SC        183      39     9968            460   10650
##    Sum       4056     574    88680           24113  117423

for (col_names in colnames(added_margins_tbl)){
  for (row_names in rownames(added_margins_tbl)){
    if (!(row_names == 'Sum' | col_names == 'Sum')) {
      cat('Očekivane frekvencije za razred ', col_names, '-', row_names, ': ',
          (added_margins_tbl[row_names, 'Sum'] * added_margins_tbl['Sum', col_names])
          / added_margins_tbl['Sum', 'Sum'], '\n')
    }
  }
}

## Očekivane frekvencije za razred Contract - BB      : 3188.552
## Očekivane frekvencije za razred Contract - HB      : 499.5778
## Očekivane frekvencije za razred Contract - SC      : 367.87
## Očekivane frekvencije za razred Group - BB        : 451.2399
## Očekivane frekvencije za razred Group - HB        : 70.69962
## Očekivane frekvencije za razred Group - SC        : 52.0605
## Očekivane frekvencije za razred Transient - BB    : 69714.2
## Očekivane frekvencije za razred Transient - HB    : 10922.72
## Očekivane frekvencije za razred Transient - SC    : 8043.075
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - BB : 18956.01
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - HB : 2970
## Očekivane frekvencije za razred Transient-Party - SC : 2186.994

```

Sada vidimo da su sve frekvencije zadovoljavajuće, te nemamo nepoznanica. Možemo nastaviti sa χ^2 testom.

```
chisq.test(tbl, correct=F)
```

```

##          Pearson's Chi-squared test
##
## data:  tbl
## X-squared = 5503.8, df = 6, p-value < 2.2e-16

```

Na temelju vrlo male P-vrijednosti($p\text{-value} < 2.2\text{e-}16$), odbacujemo H_0 u korist H_1 koja kaže da su vrsta obroka i kategorija gosta zavisni podaci.

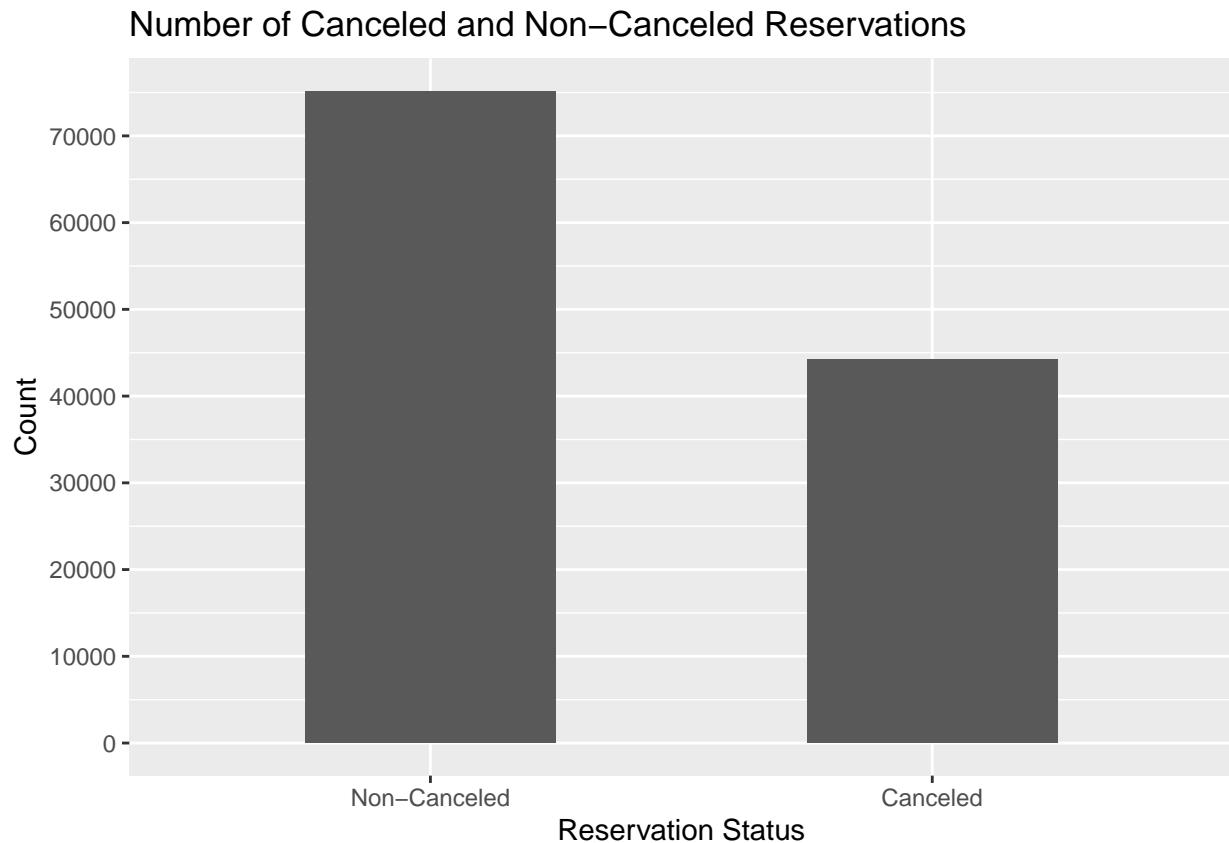
Case study: OTKAZIVANJE REZERVACIJA

Prikaz omjera otkazanih rezervacija

```
library(ggplot2)

total_count <- nrow(data)
canceled_count <- sum(data$IsCanceled == 1)
non_canceled_count <- total_count - canceled_count

ggplot(data, aes(x = factor(IsCanceled))) +
  geom_bar(width = 0.5) +
  labs(x = "Reservation Status", y = "Count",
       title = "Number of Canceled and Non-Canceled Reservations") +
  scale_x_discrete(labels = c("Non-Canceled", "Canceled")) +
  scale_y_continuous(breaks = seq(0, max(total_count), by = 10000))
```


Kroz ovaj prikaz možemo vidjeti ukupan broj otkazanih i ne-otkazanih rezervacija za priložne podatke.

Otkazanih rezervacija je bilo: 44224 od ukupno 119390. Ovo znači da je 37.04% ukupnih rezervacija otkazano.

Zanima nas ima li korelacije nekih parametara iz naših podataka sa otkazivanjem rezervacija.

Koristimo regresijske metode s obzirom da nam regresijska analiza omogućuje zaključivanje i predviđanje jedne varijable na temelju jedne ili više varijabli, te mjerjenje utjecaja jedne ili više varijabli s obzirom na ostale.

U našem slučaju ovisna varijabla će biti IsCanceled varijabla koja nam govori jesu li rezervacije otazane. Pregledom liste svih varijabli odabrali smo varijable za koje smatramo da će imati najveći učinak na otkazivanje

te će nam one činiti neovisne varijable. Odabrane varijable su:

- LeadTime (Vrijeme od trenutka rezervacije do rezervacije)
- Previous cancelations
- Previous booking not canceled

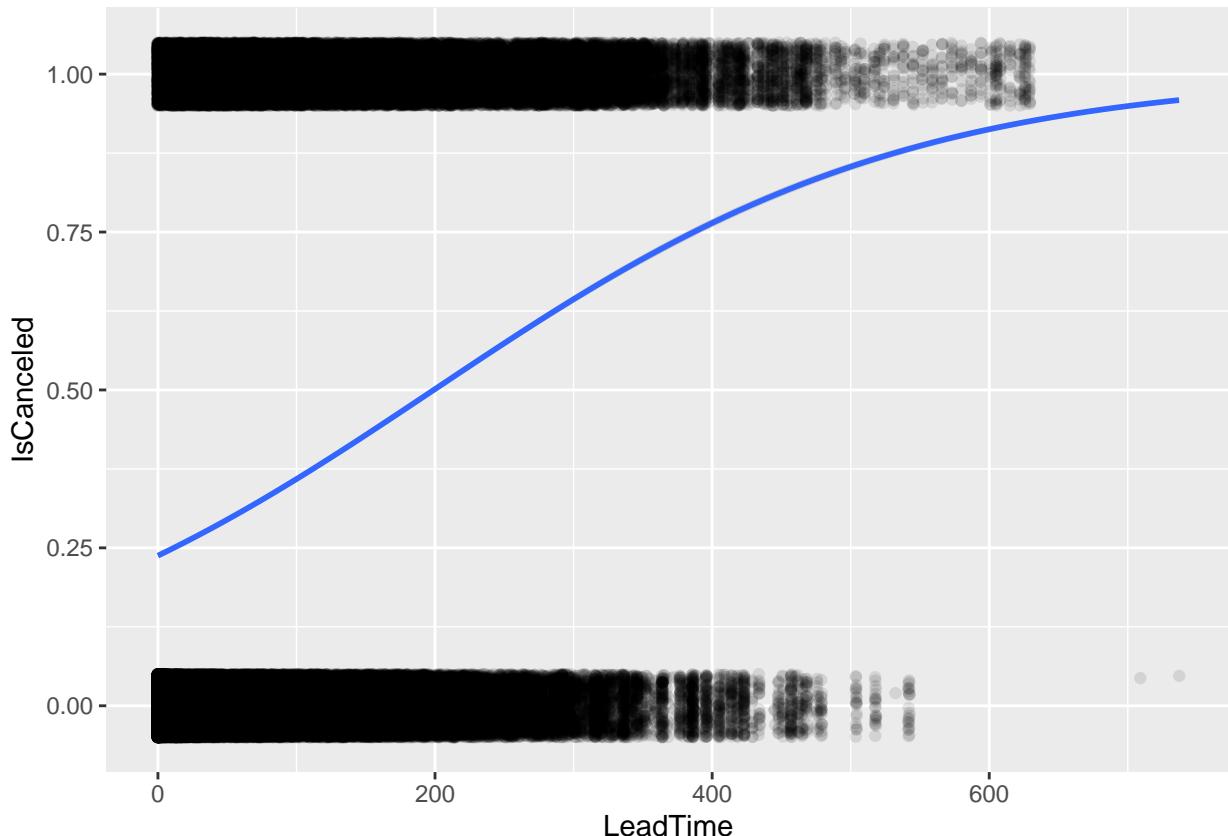
Lead Time

Prvo pitanje koje postavljamo je ima li broj LeadTime utjecaja na otkazivanje rezervacije?

```
library(ggplot2)

ggplot(data, aes(x = LeadTime, y = IsCanceled )) +
  geom_jitter(height = .05, alpha = .1) +
  geom_smooth(method = "glm", method.args = list(family = "binomial"), se = TRUE)

## `geom_smooth()` using formula = 'y ~ x'
```


Iz prikaza modela se da naslutiti da ima. Možemo primjetiti da veće vrijednosti varijable LeadTime imaju više otkazivanja. Koristimo funkciju za logističku regresiju u programu R kako bi detaljnije analizirali:

```
logisticLT <- glm(formula = IsCanceled ~ LeadTime, family = "binomial", data = data)
summary(logisticLT)
```

```
##
## Call:
## glm(formula = IsCanceled ~ LeadTime, family = "binomial", data = data)
##
```

```

## Coefficients:
##              Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -1.166e+00  9.182e-03 -126.9   <2e-16 ***
## LeadTime     5.855e-03  6.137e-05    95.4   <2e-16 ***
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 157398  on 119389  degrees of freedom
## Residual deviance: 147158  on 119388  degrees of freedom
## AIC: 147162
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

```

Objašnjenje dobivenog:

Estimate

Ovo predstavlja veličinu učinka svakog prediktora.

Standardna pogreška

Mjerena standardna devijacija procijenjenog koeficijenta koja odražava koliko precizno model procjenjuje vrijednost koeficijenta.

z-vrijednost

Izračunat kao koeficijent podijeljen sa svojom standardnom pogreškom. Koristi se za testiranje nulte hipoteze.

p-vrijednost

P-vrijednost označava vjerojatnost opažanja podataka ako je nulta hipoteza istinita. Niža p-vrijednost sugerira da je nulta hipoteza manje vjerojatna.

Ovime vidimo da model predviđa da će logaritamski izgledi osnovnog ishoda biti -1.166e+00 kada su svi prediktori 0.

P-vrijednost od <2e-16 ukazuje da LeadTime utječe na otkazivanje rezervacija na statističkoj razini od 0.05 (5%) i 0.01 (1%)

Predikcije možemo dobiti od prediktora uvrštavanjem u formulu:

$$y = \frac{1}{1 + e^{-(\alpha_1 + \alpha_2 x)}}$$

gdje je alpha_1 prediktor ovisne varijable a alpha_2 prediktor neovisne varijable. Ovo je u našem slučaju:

$$y = \frac{1}{1 + e^{-(1.116 + 0.005855x)}}$$

gdje je x broj dana prošao od rezervacije.

Ovo također možemo dobiti i kroz program R na sljedeći način:

```

# Napravimo novi podatkovni okvir s varijablama predviđanja za koje želimo predvidjeti
new_data <- data.frame(LeadTime = c(0, 100, 200, 400))
# Koristimo funkciju za predviđanje
predicted_probabilities <- predict(logisticLT, newdata = new_data, type = "response")
# Prikazujemo rezultate
print(predicted_probabilities)

```

```

##          1         2         3         4
## 0.2376550 0.3589143 0.5013551 0.7643035

```

Samim time možemo zaključiti da LeadTime utječe na otkazivanje rezervacija. Odnosno rezervacije **rezervirane za daleko u budućnost imaju veću šansu za otkazivanje**.

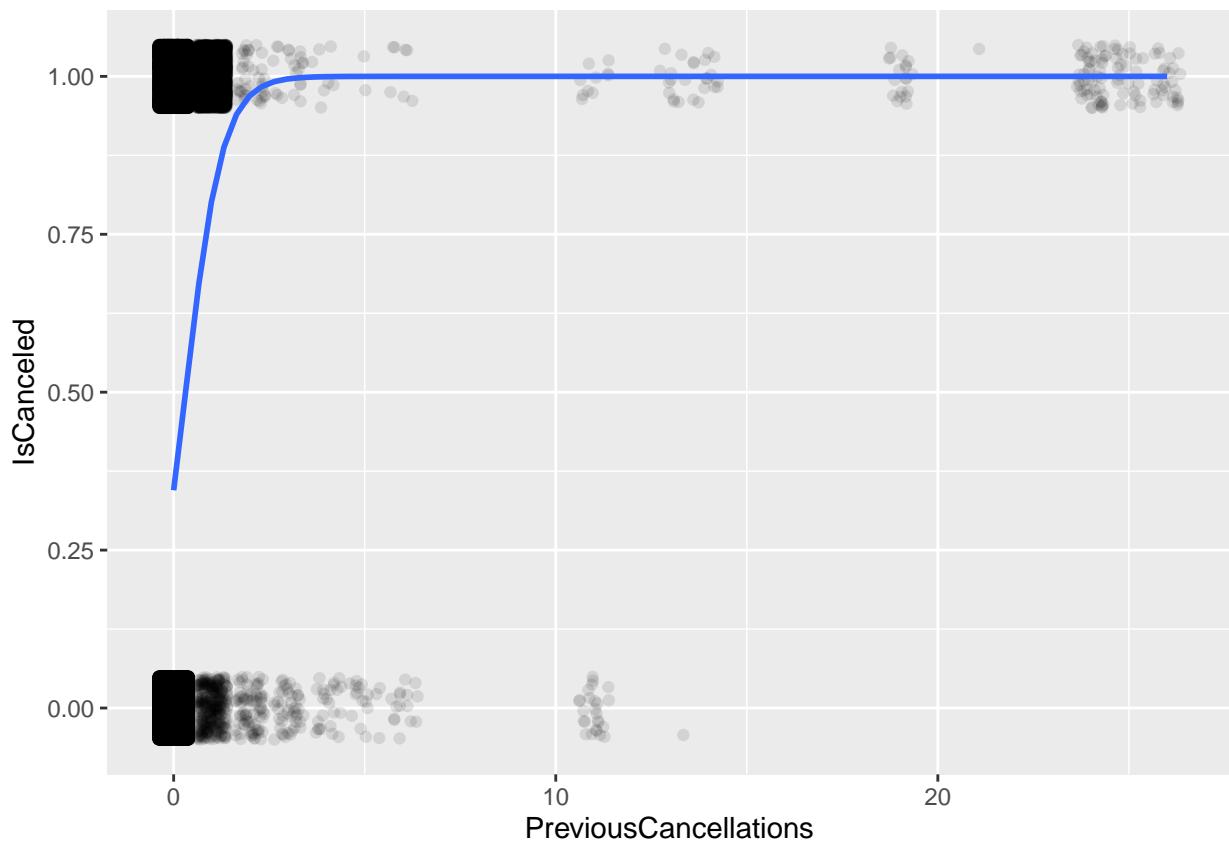
Previous Cancelations

Nastavljamo sa promatranjem varijable Previous Cancelations. Ponavljamo postupke iz prošle analize.

```
library(ggplot2)

ggplot(data, aes(x = PreviousCancellations, y = IsCanceled)) +
  geom_jitter(height = .05, alpha = .1) +
  geom_smooth(method = "glm", method.args = list(family = "binomial"), se = TRUE)

## `geom_smooth()` using formula = 'y ~ x'
## Warning: glm.fit: fitted probabilities numerically 0 or 1 occurred
```


Na modelu se da primjetiti da prijašnja otkazivanja rezervacija imaju utjecaj na otkazivanje rezervacija.

```
logisticPC <- glm(formula = IsCanceled ~ PreviousCancellations, family = "binomial", data = data)

## Warning: glm.fit: fitted probabilities numerically 0 or 1 occurred
summary(logisticPC)

## 
## Call:
## glm(formula = IsCanceled ~ PreviousCancellations, family = "binomial",
##      data = data)
## 
```

```

## Coefficients:
##                               Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)           -0.642251   0.006261 -102.58   <2e-16 ***
## PreviousCancellations 2.060846   0.032777   62.88   <2e-16 ***
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 157398  on 119389  degrees of freedom
## Residual deviance: 151456  on 119388  degrees of freedom
## AIC: 151460
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 6

```

Ovo nam potvrđuju i dobiveni podatci. Model predviđa da će logaritamski izgledi osnovnog ishoda biti -0.642251 kada su svi prediktori 0.

P-vrijednost od <2e-16 ukazuje da PreviousCancellations utječe na otkazivanje rezervacija na statističkoj razini od 0.05 (5%) i 0.01 (1%).

Odnosno sa brojem prijašnjih otkazanih rezervacija raste šansa za otkazivanjem budućih rezervacija.

Previous bookings not canceled

Nastavljamo sa promatranjem varijable Previous bookings not canceled. Ponavljamo postupke iz prošlih analiza.

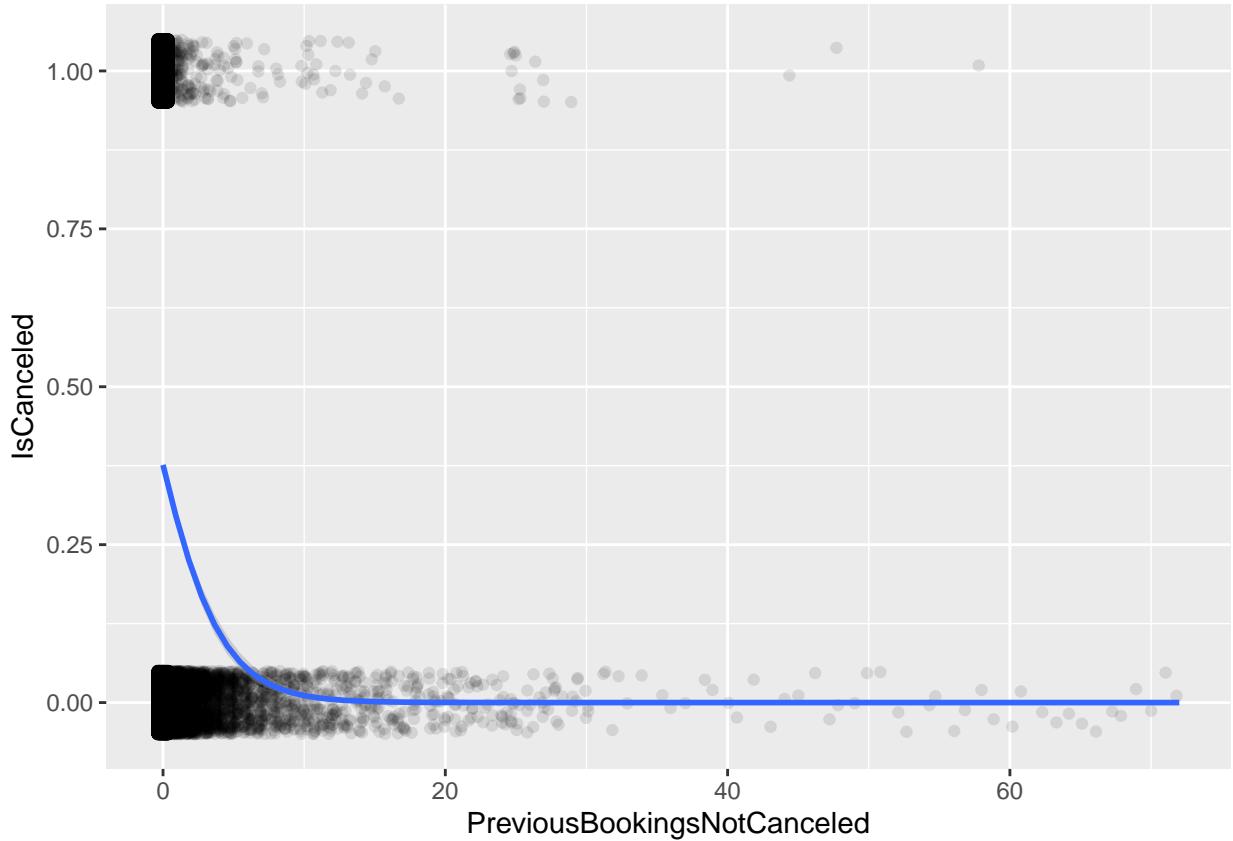
```

library(ggplot2)

ggplot(data, aes(x = PreviousBookingsNotCanceled, y = IsCanceled )) +
  geom_jitter(height = .05, alpha = .1) +
  geom_smooth(method = "glm", method.args = list(family = "binomial"), se = TRUE)

## `geom_smooth()` using formula = 'y ~ x'

```


Kao i kod prijašnjih modela i na ovom modelu možemo primjetiti korelaciju podataka.

```
logisticPC <- glm(formula = IsCanceled ~ PreviousBookingsNotCanceled, family = "binomial", data = data)
summary(logisticPC)
```

```
##
## Call:
## glm(formula = IsCanceled ~ PreviousBookingsNotCanceled, family = "binomial",
##      data = data)
##
## Coefficients:
##                               Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)             -0.505722   0.006046 -83.65  <2e-16 ***
## PreviousBookingsNotCanceled -0.398467   0.020170 -19.76  <2e-16 ***
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 157398  on 119389  degrees of freedom
## Residual deviance: 156431  on 119388  degrees of freedom
## AIC: 156435
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 6
```

Ovo nam opet potvrđuju dobiveni podatci. Model predviđa da će logaritamski izgledi osnovnog ishoda biti -0.505722 kada su svi prediktori 0.

P-vrijednost od $<2e-16$ ukazuje da PreviousBookingsNotCanceled utječu na otkazivanje rezervacija na statističkoj razini od 0.05 (5%) i 0.01 (1%).

Što daje naslutiti da je šansa za otkazivanje manja u ljudi koji su imali prijašnje ne otkazane rezervacije.

Zaključak:

Model logističke regresije snažan je alat koji nam daje uvid u ovisnost komponenti te mogućnost predikcije ukoliko postoji neka korelacija.

Ovo nam u konkretnom slučaju koristi na način da putem predikcija možemo naslutiti na moguća otkazivanja u slučaju riskantnih rezervacija te poduzimanja koraka koji bi mogli smanjiti taj broj.

Npr. u slučaju rezervacija s velikim Lead time varijablama možemo “overbookirat” te termine ili ih ne “overbokirat” u slučaju velikih “previous bookings not canceled” varijabli. Također bi se mogle uvesti naknade za otkazivanje za ljude sa velikim brojem prijašnjih otkazivanja s obzirom da je rizik za otkazivanje kod njih veći.

Case study: SKUPINE GOSTIJU IZ RAZLIČITIH ZEMALJA

ADR (Avrage daily rate)

Zanima nas možemo li povezati dnevnu potrošnju sa porijeklom zemlje gosta.

Prvo pregledavamo iz kojih sve gosti zemalja uopće dolaze.

```
allCountries = unique(data$Country)
allCountries
```

```
## [1] "PRT"  "GBR"  "USA"   "ESP"   "IRL"   "FRA"   "NULL"  "ROU"   "NOR"   "OMN"
## [11] "ARG"   "POL"  "DEU"   "BEL"   "CHE"   "CN"    "GRC"   "ITA"   "NLD"   "DNK"
## [21] "RUS"   "SWE"  "AUS"   "EST"   "CZE"   "BRA"   "FIN"   "MOZ"   "BWA"   "LUX"
## [31] "SVN"   "ALB"  "IND"   "CHN"   "MEX"   "MAR"   "UKR"   "SMR"   "LVA"   "PRI"
## [41] "SRB"   "CHL"  "AUT"   "BLR"   "LTU"   "TUR"   "ZAF"   "AGO"   "ISR"   "CYM"
## [51] "ZMB"   "CPV"  "ZWE"   "DZA"   "KOR"   "CRI"   "HUN"   "ARE"   "TUN"   "JAM"
## [61] "HRV"   "HKG"  "IRN"   "GEO"   "AND"   "GIB"   "URY"   "JEY"   "CAF"   "CYP"
## [71] "COL"   "GGY"  "KWT"   "NGA"   "MDV"   "VEN"   "SVK"   "FJI"   "KAZ"   "PAK"
## [81] "IDN"   "LBN"  "PHL"   "SEN"   "SYC"   "AZE"   "BHR"   "NZL"   "THA"   "DOM"
## [91] "MKD"   "MYS"  "ARM"   "JPN"   "LKA"   "CUB"   "CMR"   "BIH"   "MUS"   "COM"
## [101] "SUR"   "UGA"  "BGR"   "CIV"   "JOR"   "SYR"   "SGP"   "BDI"   "SAU"   "VNM"
## [111] "PLW"   "QAT"  "EGY"   "PER"   "MLT"   "MWI"   "ECU"   "MDG"   "ISL"   "UZB"
## [121] "NPL"   "BHS"  "MAC"   "TGO"   "TWN"   "DJI"   "STP"   "KNA"   "ETH"   "IRQ"
## [131] "HND"   "RWA"  "KHM"   "MCO"   "BGD"   "IMN"   "TJK"   "NIC"   "BEN"   "VGB"
## [141] "TZA"   "GAB"  "GHA"   "TMP"   "GLP"   "KEN"   "LIE"   "GNB"   "MNE"   "UMI"
## [151] "MYT"   "FRO"  "MMR"   "PAN"   "BFA"   "LBY"   "MLI"   "NAM"   "BOL"   "PRY"
## [161] "BRB"   "ABW"  "AIA"   "SLV"   "DMA"   "PYF"   "GUY"   "LCA"   "ATA"   "GTM"
## [171] "ASM"   "MRT"  "NCL"   "KIR"   "SDN"   "ATF"   "SLE"   "LAO"
```

Primjećujemo da su gosti iz 178 zemalja te uspoređujemo njihove aritmetičke sredine dnevne potrošnje (varijabla "ADR").

Kako bismo vidjeli možemo li povezati dnevnu potrošnju s porijeklom zemlje, koristit ćemo se jednofaktorskim ANOVA modelom.

Prepostavke ANOVE su u ovom projektu već navedene u analizi koja se bavila trajanjima boravka gostiju.

Kako nam veličine grupa nisu podjednake, radimo provjeru normalnosti Lillieforsovom inačicom Kolmogorov-Smirnovljenog testa. Ovaj test zahtijeva minimalnu veličinu uzorka od 4, stoga transformiramo podatke da dobijemo samo države koje iz kojih su došle 4 ili više osoba.

```
data$Country <- factor(data$Country)
groupCount <- table(data$Country)
validCountries <- names(groupCount[groupCount > 4])
validCountries
```

```
## [1] "AGO"   "ALB"   "AND"   "ARE"   "ARG"   "ARM"   "AUS"   "AUT"   "AZE"   "BEL"
## [11] "BGD"   "BGR"   "BHR"   "BIH"   "BLR"   "BOL"   "BRA"   "CAF"   "CHE"   "CHL"
## [21] "CHN"   "CIV"   "CMR"   "CN"    "COL"   "CPV"   "CRI"   "CUB"   "CYP"   "CZE"
## [31] "DEU"   "DNK"   "DOM"   "DZA"   "ECU"   "EGY"   "ESP"   "EST"   "FIN"   "FRA"
## [41] "FRO"   "GBR"   "GEO"   "GIB"   "GNB"   "GRC"   "HKG"   "HRV"   "HUN"   "IDN"
## [51] "IND"   "IRL"   "IRN"   "IRQ"   "ISL"   "ISR"   "ITA"   "JAM"   "JEY"   "JOR"
## [61] "JPN"   "KAZ"   "KEN"   "KOR"   "KWT"   "LBN"   "LBY"   "LKA"   "LTU"   "LUX"
## [71] "LVA"   "MAC"   "MAR"   "MDV"   "MEX"   "MKD"   "MLT"   "MNE"   "MOZ"   "MUS"
## [81] "MYS"   "NGA"   "NLD"   "NOR"   "NULL"  "NZL"   "OMN"   "PAK"   "PAN"   "PER"
## [91] "PHL"   "POL"   "PRI"   "PRT"   "QAT"   "ROU"   "RUS"   "SAU"   "SEN"   "SGP"
## [101] "SRB"   "SUR"   "SVK"   "SVN"   "SWE"   "THA"   "TJK"   "TUN"   "TUR"   "TWN"
## [111] "TZA"   "UKR"   "URY"   "USA"   "VEN"   "VNM"   "ZAF"
```

Razmatrat ćemo zemlju kao varijablu koja određuje grupe i ADR kao zavisnu varijablu.

```
library(nortest)

# Print the results
for (country in validCountries) {
  cat("Lilliefors test for", country, "\n")
  print(lillie.test(data[data$Country == country, ]$ADR))
}

## Lilliefors test for AGO
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.13276, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for ALB
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.16255, p-value = 0.5135
##
## Lilliefors test for AND
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.21449, p-value = 0.4265
##
## Lilliefors test for ARE
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.16968, p-value = 0.0008396
##
## Lilliefors test for ARG
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.088077, p-value = 0.0003675
##
## Lilliefors test for ARM
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.3169, p-value = 0.01756
##
## Lilliefors test for AUS
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
```

```

##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.13037, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for AUT
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.084229, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for AZE
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.16031, p-value = 0.2915
##
## Lilliefors test for BEL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.068706, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for BGD
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.29804, p-value = 0.004191
##
## Lilliefors test for BGR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.070699, p-value = 0.4674
##
## Lilliefors test for BHR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.23242, p-value = 0.5015
##
## Lilliefors test for BIH
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.16752, p-value = 0.4074
##
## Lilliefors test for BLR

```

```

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.080857, p-value = 0.9327
## 
## Lilliefors test for BOL
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.44898, p-value = 2.489e-06
## 
## Lilliefors test for BRA
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.075925, p-value < 2.2e-16
## 
## Lilliefors test for CAF
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.36386, p-value = 0.02921
## 
## Lilliefors test for CHE
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.083342, p-value < 2.2e-16
## 
## Lilliefors test for CHL
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.10398, p-value = 0.07809
## 
## Lilliefors test for CHN
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.062764, p-value = 6.157e-10
## 
## Lilliefors test for CIV
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.25977, p-value = 0.2314

```

```

##
## Lilliefors test for CMR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.094055, p-value = 0.9987
##
## Lilliefors test for CN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.085875, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for COL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.094405, p-value = 0.1214
##
## Lilliefors test for CPV
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.10345, p-value = 0.7278
##
## Lilliefors test for CRI
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.13102, p-value = 0.5298
##
## Lilliefors test for CUB
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.18663, p-value = 0.5665
##
## Lilliefors test for CYP
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.2433, p-value = 4.43e-08
##
## Lilliefors test for CZE
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##

```

```

## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.11725, p-value = 5.353e-06
##
## Lilliefors test for DEU
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.074594, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for DNK
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.092975, p-value = 1.224e-09
##
## Lilliefors test for DOM
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.18494, p-value = 0.2172
##
## Lilliefors test for DZA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.25649, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for ECU
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.19786, p-value = 0.008122
##
## Lilliefors test for EGY
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.20372, p-value = 0.001629
##
## Lilliefors test for ESP
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.092447, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for EST
##

```

```

## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.11923, p-value = 0.005308
##
## Lilliefors test for FIN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.091374, p-value = 1.477e-09
##
## Lilliefors test for FRA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.083457, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for FRO
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.31753, p-value = 0.09951
##
## Lilliefors test for GBR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.071577, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for GEO
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.24251, p-value = 0.001595
##
## Lilliefors test for GIB
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.15445, p-value = 0.3078
##
## Lilliefors test for GNB
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.3203, p-value = 0.008295
##

```

```

## Lilliefors test for GRC
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.12885, p-value = 1.977e-05
##
## Lilliefors test for HKG
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.19423, p-value = 0.006667
##
## Lilliefors test for HRV
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.10338, p-value = 0.01034
##
## Lilliefors test for HUN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.11808, p-value = 2.933e-08
##
## Lilliefors test for IDN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.2199, p-value = 0.0001714
##
## Lilliefors test for IND
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.09284, p-value = 0.002712
##
## Lilliefors test for IRL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.070097, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for IRN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR

```

```

## D = 0.091559, p-value = 0.08232
##
## Lilliefors test for IRQ
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.32563, p-value = 0.0002685
##
## Lilliefors test for ISL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.30129, p-value = 3.308e-14
##
## Lilliefors test for ISR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.14432, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for ITA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.090051, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for JAM
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.27916, p-value = 0.1508
##
## Lilliefors test for JEY
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.19295, p-value = 0.5122
##
## Lilliefors test for JOR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.258, p-value = 0.0007768
##
## Lilliefors test for JPN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test

```

```

##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.079822, p-value = 0.003876
##
## Lilliefors test for KAZ
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.13519, p-value = 0.4786
##
## Lilliefors test for KEN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.20117, p-value = 0.6265
##
## Lilliefors test for KOR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.062881, p-value = 0.2222
##
## Lilliefors test for KWT
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.13511, p-value = 0.6063
##
## Lilliefors test for LBN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.14174, p-value = 0.1161
##
## Lilliefors test for LBY
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.40928, p-value = 0.0002734
##
## Lilliefors test for LKA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.29064, p-value = 0.07545
##
## Lilliefors test for LTU

```

```

## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.11982, p-value = 0.005843
## 
## Lilliefors test for LUX
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.080451, p-value = 0.0001209
## 
## Lilliefors test for LVA
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.20097, p-value = 7.897e-06
## 
## Lilliefors test for MAC
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.27633, p-value = 0.001946
## 
## Lilliefors test for MAR
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.103, p-value = 5.296e-07
## 
## Lilliefors test for MDV
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.15939, p-value = 0.5454
## 
## Lilliefors test for MEX
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.12227, p-value = 0.00313
## 
## Lilliefors test for MKD
## 
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
## 
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.43146, p-value = 8.221e-06

```

```

##
## Lilliefors test for MLT
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.10395, p-value = 0.8737
##
## Lilliefors test for MNE
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.32967, p-value = 0.08006
##
## Lilliefors test for MOZ
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.15999, p-value = 0.0002034
##
## Lilliefors test for MUS
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.33759, p-value = 0.0155
##
## Lilliefors test for MYS
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.17421, p-value = 0.02921
##
## Lilliefors test for NGA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.19305, p-value = 0.002454
##
## Lilliefors test for NLD
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.063904, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for NOR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##

```

```

## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.084068, p-value = 5.335e-11
##
## Lilliefors test for NULL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.21433, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for NZL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.14983, p-value = 0.0002916
##
## Lilliefors test for OMN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.2534, p-value = 0.003361
##
## Lilliefors test for PAK
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.26574, p-value = 0.008313
##
## Lilliefors test for PAN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.25695, p-value = 0.08868
##
## Lilliefors test for PER
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.20147, p-value = 0.003979
##
## Lilliefors test for PHL
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.14755, p-value = 0.02827
##
## Lilliefors test for POL
##

```

```

## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.088419, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for PRI
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.24147, p-value = 0.05166
##
## Lilliefors test for PRT
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.11358, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for QAT
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.1435, p-value = 0.5561
##
## Lilliefors test for ROU
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.13098, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for RUS
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.072036, p-value = 2.803e-08
##
## Lilliefors test for SAU
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.12362, p-value = 0.06397
##
## Lilliefors test for SEN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.27032, p-value = 0.02398
##

```

```

## Lilliefors test for SGP
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.17809, p-value = 0.003129
##
## Lilliefors test for SRB
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.32347, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for SUR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.21495, p-value = 0.6276
##
## Lilliefors test for SVK
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.17091, p-value = 6.485e-05
##
## Lilliefors test for SVN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.1175, p-value = 0.04832
##
## Lilliefors test for SWE
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.06409, p-value = 1.181e-10
##
## Lilliefors test for THA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.19572, p-value = 6.435e-06
##
## Lilliefors test for TJK
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR

```

```

## D = 0.51945, p-value = 6.431e-08
##
## Lilliefors test for TUN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.11192, p-value = 0.2509
##
## Lilliefors test for TUR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.1043, p-value = 7.101e-07
##
## Lilliefors test for TWN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.1328, p-value = 0.02507
##
## Lilliefors test for TZA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.33007, p-value = 0.07917
##
## Lilliefors test for UKR
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.10407, p-value = 0.0651
##
## Lilliefors test for URY
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.18375, p-value = 0.007555
##
## Lilliefors test for USA
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.084869, p-value < 2.2e-16
##
## Lilliefors test for VEN
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test

```

```

##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.088914, p-value = 0.861
##
## Lilliefors test for VNM
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.26562, p-value = 0.09873
##
## Lilliefors test for ZAF
##
## Lilliefors (Kolmogorov-Smirnov) normality test
##
## data: data[data$Country == country, ]$ADR
## D = 0.15991, p-value = 2.815e-05

```

Na temelju p-vrijednosti u našim rezultatima primjećujemo:

Mnoge zemlje imaju p-vrijednosti manje od 0,05, što ukazuje da podaci o ADR-u za te zemlje ne slijede normalnu distribuciju. Na primjer, zemlje poput ARE, ARG, BEL, BRA, CHN, COL, DEU, ESP, FRA, GBR, IND, ITA, JPN, MEX, NLD, NOR, PRT i SAD sve imaju p-vrijednosti manje od 0,05.

Neke zemlje imaju p-vrijednosti veće od 0,05, što sugerira da podaci o ADR-u za te zemlje mogu razumno odgovarati normalnoj distribuciji. Na primjer, ALB, AND, BGR, BHR, CIV, CMR, CPV, CRI, CYP i drugi imaju p-vrijednosti veće od 0,05.

Važno je napomenuti da niska p-vrijednost ne znači nužno da podaci nisu korisni ili nevažeći; to jednostavno sugerira da podaci možda ne slijede normalnu distribuciju.

Usprkos tome, jednofaktorska ANOVA je robusna statistika s obzirom na prepostavku normalnosti. Dobro tolerira odstupanja od normalne distribucije.

Što se tiče homogenosti varijanci različitih populacija, potrebno je testirati:

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \dots = \sigma_k^2$$

$$H_1 : \text{barem dvije varijance nisu iste.}$$

Navedenu hipotezu možemo testirati Bartlettovim testom.

```

filteredDataCountries <- subset(data, Country %in% validCountries)

#Bartlettovim test
bartlett.test(filteredDataCountries$ADR ~ filteredDataCountries$Country)

##
## Bartlett test of homogeneity of variances
##
## data: filteredDataCountries$ADR by filteredDataCountries$Country
## Bartlett's K-squared = 4090.7, df = 116, p-value < 2.2e-16

```

Na temelju rezultata Bartlettovog testa, čini se da varijance varijable "ADR" nisu jednake među različitim zemljama. Ovo sugerira da postoje značajne razlike u varijabilnosti "ADR" vrijednosti u zemljama koje smo testirali. Ovo je grafički prikazano u nastavku.

Dani podaci o distibuciji koja nije normalna i nehomogenosti varijanci navodi nas na zaključak da ADR varira ovisno o zemlji porijekla osobe, a to ćemo sada testirati.

Naša testne hipoteze biti će:

H_0 : ADR je jednak za osobe neovisno o porijeklu

H_1 : za barem jednu osobu sa različitim porijeklom prosječni ADR je različita od ostalih

#ANOVA

```
a = aov(filteredDataCountries$ADR ~ filteredDataCountries$Country)
```

```
summary(a)
```

```
##                                     Df    Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
## filteredDataCountries$Country     116 14355721 123756   50.8 <2e-16 ***
## Residuals                      119159 290288518    2436
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

Zaključak:

Na temelju malene p-vrijednosti odbacujemo nultu hipotezu u korist alternativne hipoteze: **postoje razlike u ADR ovisno o porijeklu osobe.**

Case study: OBITELJI S DJECOM

Zanimaju nas obrasci ponašanja obitelji s djecom poput: koji tip sobe obitelji s djecom najčešće iznajmljuju, imaju li takvi gosti više posebnih zahtjeva naspram ostalih gostiju...

Kako bismo u nastavku zadatka mogli odgovoriti na postavljena pitanja, najprije ćemo postojeći dataset filtrirati i prilagoditi.

```
library(dplyr)

families = data_total_stays %>%
  filter(Adults > 0, Children >= 0, Babies > 0 | Adults > 0, Children > 0, Babies >= 0)
```

Postoji li razlika u popularnosti traženih tipova soba s obzirom na broj djece koje obitelj ima?

Uvodimo novu varijablu koja obuhvaća i djecu i bebe i nazivamo ju "TotalNonAdults".

```
library(dplyr)

families_children_num = families %>%
  mutate(TotalNonAdults = Children + Babies)
```

Možemo naslutiti da će postojati razlika u popularnosti traženih tipova soba kod obitelji koje, primjerice, ima jedno dijete naspram obitelji koje imaju troje ili više djece.

Naše hipoteze glase:

$$H_0 : \text{u svim tipovima soba su prosječno podjednako velike obitelji}$$
$$H_1 : \text{u barem jednom tipu sobe prosječna veličina obitelji je drugačija no u ostalih}$$

Ova problematika može se testirati ANOVOM, no ANOVA ima prepostavke na nezavisnost podataka u uzorku, normalnu distribuciju i homogenost varijanci.

Želimo izbjegći prepostavku da je uzorak iz populacije normalne distribucije pa ćemo se u testiranju hipoteze poslužiti Kruskal-Wallisovim testom.

```
#KRUSKAL-WALLIS
kruskal.test(families_children_num$TotalNonAdults ~ families_children_num$ReservedRoomType)

##
##  Kruskal-Wallis rank sum test
##
## data:  families_children_num$TotalNonAdults by families_children_num$ReservedRoomType
## Kruskal-Wallis chi-squared = 4994.4, df = 7, p-value < 2.2e-16
```

Iz rezultata provedenog testa možemo vidjeti malenu p-vrijednost što nalaže odbacivanje nulte hipoteze u korist alternativne hipoteze.

Zaključak:

U barem jednom tipu sobe prosječna veličina obitelji je drugačija no u ostalih, što možemo sročiti i tako da postoji razlika u popularnosti traženih tipova soba s obzirom na broj djece koje obitelj ima, kao što smo i prepostavili.

Postoji li razlika u količini posebnih zahtjeva s obzirom na broj djece koji obitelj ima?

Postupak dolaženja do zaključka isti je kao u prethodnom primjeru, kako bismo izbjegli prepostavku normalnosti normalne distribucije populacije poslužiti ćemo se Kruskal-Wallisovim testom.

Naše hipoteze glase:

- $$H_0 : \text{prosječni broj posebnih zahtjeva ne razlikuje se s obzirom na broj članova obitelji}$$
- $$H_1 : \text{za barem jedan broj članova obitelji, prosječni broj posebnih zahtjeva je drugačiji}$$

```
#KRUSKAL-WALLIS
kruskal.test(families_children_num$TotalNonAdults ~ families_children_num$TotalOfSpecialRequests)

##
## Kruskal-Wallis rank sum test
##
## data: families_children_num$TotalNonAdults by families_children_num$TotalOfSpecialRequests
## Kruskal-Wallis chi-squared = 202.86, df = 5, p-value < 2.2e-16
```

Iz rezultata provedenog testa možemo vidjeti malenu p-vrijednost što nalaže odbacivanje nulte hipoteze u korist alternativne hipoteze.

Zaključak:

U ovisno o veličini obitelji, mijenja se i prosječni broj posebnih zahtjeva što možemo sročiti i tako da postoji razlika u količini posebnih zahtjeva s obzirom na broj djece koje obitelj ima.

Case study: USPOREDBA LJETNIH SEZONA

ADR ("Average daily rate index") je glavni identifikator hotelijesko-turističke djelatnosti kojim se mjeri prosječna zarada po svakoj iznajmljenoj sobi u određenoj perodu vremena. To je omjer ukupnog prihoda hotela i broja iznajmljenih soba. Vrlo je važan kako bi hoteli znali odrediti svoju poslovnu i finansijsku strategiju za budućnost. Viši ADR bi značio da hotel generira više prihoda po sobi, što može biti znak dobrog poslovanja.

Je li ljetna sezona 2017. bila profitabilnija hotelima nego ljetna sezona 2016.?

Kako bismo dobili odgovor na ovo pitanje poslužit ćemo se prethodno opisanim parametrom, ADR-om, kao indikatorom uspješnosti poslovanja hotela.

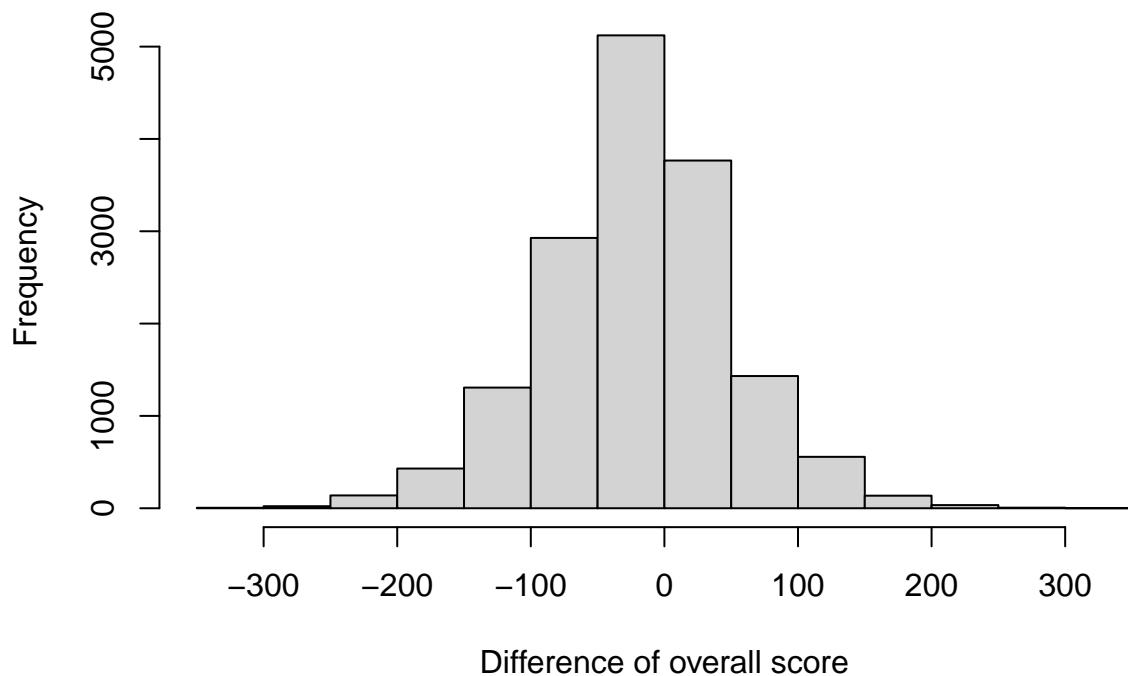
```
#creating utility datasets
#summer 2016 data
summer_2016 = rbind(data[data$ArrivalDateMonth == "June",],
                     data[data$ArrivalDateMonth == "July",],
                     data[data$ArrivalDateMonth == "August",])
summer_2016 = summer_2016[summer_2016$ArrivalDateYear == 2016, ]

#summer 2017 data
summer_2017 = rbind(data[data$ArrivalDateMonth == "June",],
                     data[data$ArrivalDateMonth == "July",],
                     data[data$ArrivalDateMonth == "August",])
summer_2017 = summer_2017[summer_2017$ArrivalDateYear == 2017, ]

#plotting data
#histogram of difference
hist(summer_2016$ADR - summer_2017$ADR,
      main=paste('Histogram of ADR in 2016 - 2017'),
      xlab='Difference of overall score')

## Warning in summer_2016$ADR - summer_2017$ADR: longer object length is not a
## multiple of shorter object length
```

Histogram of ADR in 2016 – 2017

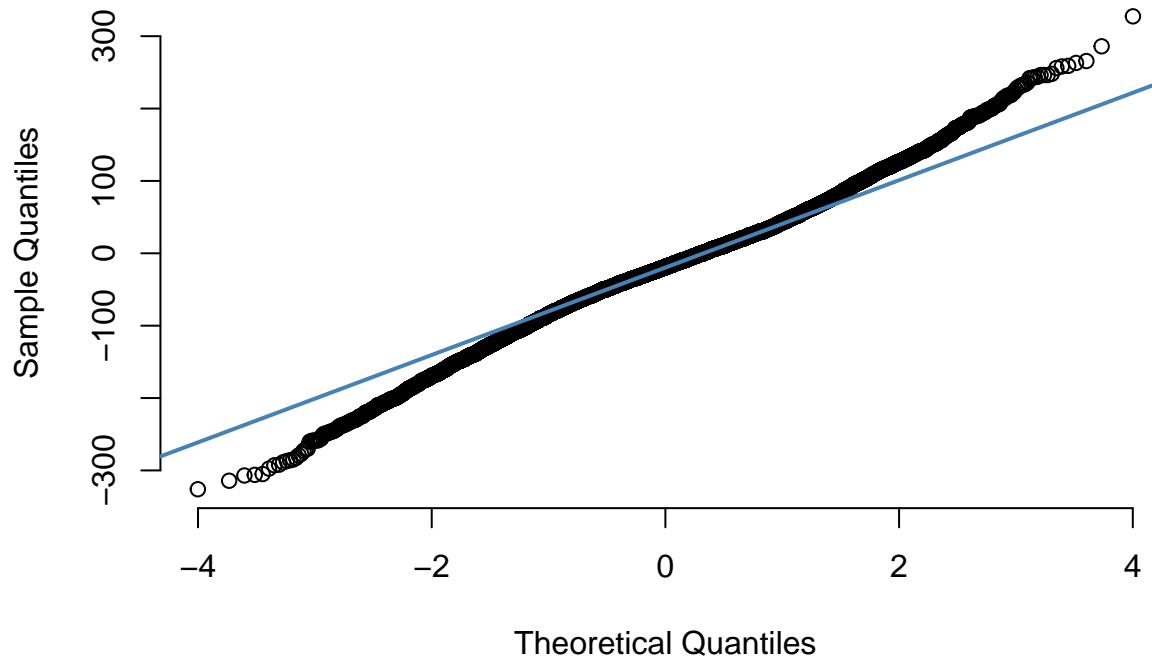
```
#qq-plot for overall ADR
qqnorm(summer_2016$ADR - summer_2017$ADR,
      pch = 1,
      frame = FALSE,
      main=paste('QQ-plot for overall score of ADR'))

## Warning in summer_2016$ADR - summer_2017$ADR: longer object length is not a
## multiple of shorter object length

qqline(summer_2016$ADR - summer_2017$ADR,
       col = "steelblue", lwd = 2)

## Warning in summer_2016$ADR - summer_2017$ADR: longer object length is not a
## multiple of shorter object length
```

QQ-plot for overall score of ADR

Iz vizualizacije razlika možemo naslutiti normalnost podataka, dok iz qq-plota vidimo tek malo odstupanje lijevog repa i desnog repa, uz normalnost podataka.

Naša hipoteze su sljedeće:

$$H_0 : \text{ljetne sezone su jednako profitabilne}$$

$$H_1 : \text{sezona 2017. profitabilnija je od ljjetne sezone 2016.}$$

```
t.test(summer_2016$ADR,
       summer_2017$ADR,
       alt = "less")

##
##  Welch Two Sample t-test
##
## data: summer_2016$ADR and summer_2017$ADR
## t = -31.546, df = 30802, p-value < 2.2e-16
## alternative hypothesis: true difference in means is less than 0
## 95 percent confidence interval:
##      -Inf -17.67074
## sample estimates:
## mean of x mean of y
## 124.8281 143.4710
```

Rezultati t-testa nalažu nam odbacivanje nulte hipoteze u korist alternativne hipoteze.

Zaključak:

2017. je hotelima bila profitabilnija godina, što smo mogli zaključiti i iz prikazanih histograma.

Kako da hoteli u budućnosti budu još profitabilniji?

Da bismo pomogli hotelima u stvaranju još bolje poslovne strategije, ispitati ćemo korelacije nekoliko parametara iz naših podataka sa ADR-om. Za utvrđivanje korelacijske vrednosti koristiti ćemo se regresijskim metodama, gdje je kao zavisna varijabla postavljen ADR, a kao nezavisne varijable:

- "DaysInWaitingList"

Konkretno, u oba slučaja, korelacijsku ćemo testirati jednostavnom linearnom regresijom.

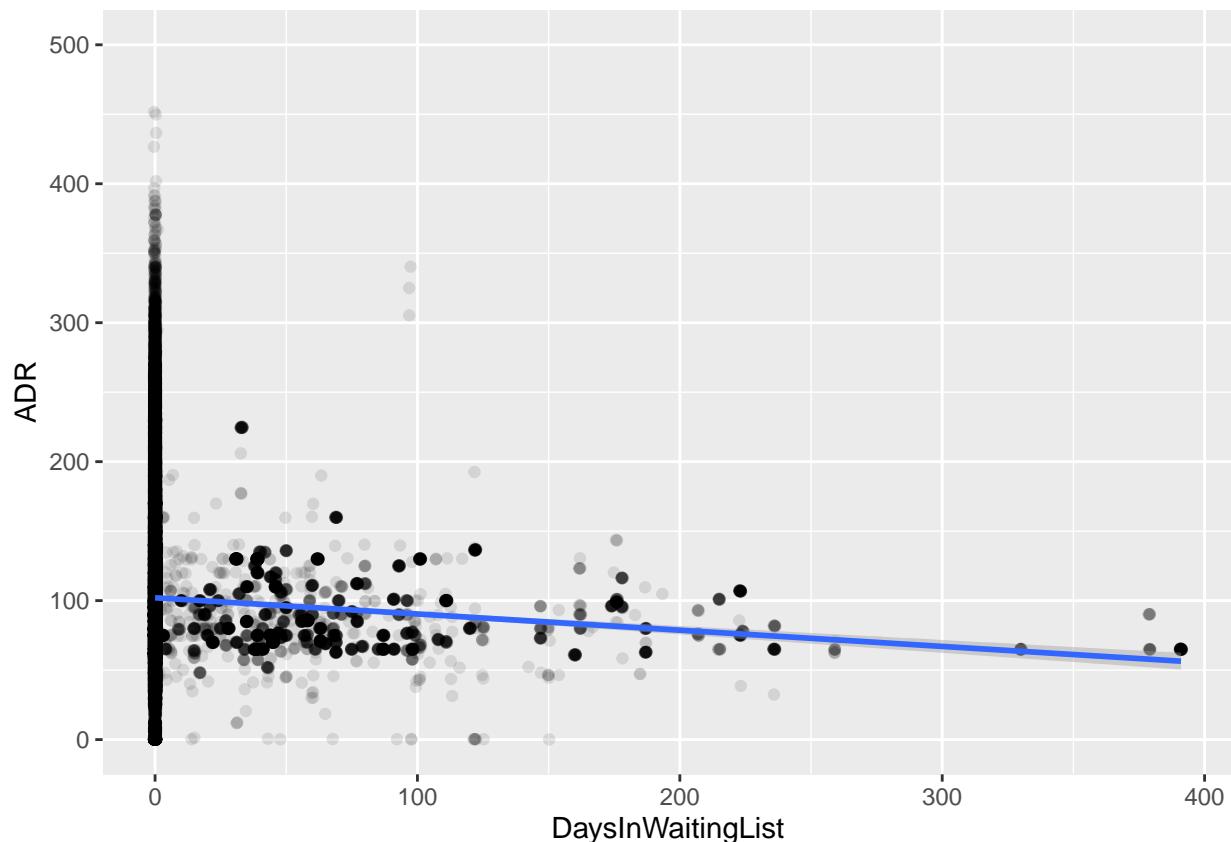
Days in waiting list

Zanima nas je li broj dana na listi čekanja koreliran sa ADR-om, tj. kada bi gost bio kraće na listi čekanja, bi li hotel bio "profitabilniji"?

```
library(ggplot2)

ggplot(data_total_stays, aes(x = DaysInWaitingList, y = ADR )) +
  geom_jitter(height = 0.5, alpha = .1) +
  geom_smooth(method = "lm", se = TRUE) +
  ylim(0, 500)

## `geom_smooth()` using formula = 'y ~ x'
## Warning: Removed 4 rows containing non-finite values (`stat_smooth()`).
## Warning: Removed 1005 rows containing missing values (`geom_point()`).
```


Iz prikaza možemo naslutiti da određena korelacija postoji, no idemo to testirati linearnom regresijom:

```

linear_model <- lm(formula = ADR ~ DaysInWaitingList, data = data)
summary(linear_model)

##
## Call:
## lm(formula = ADR ~ DaysInWaitingList, data = data)
##
## Residuals:
##    Min      1Q  Median      3Q     Max 
## -108.5   -32.1   -7.1    23.9  5297.9 
##
## Coefficients:
##              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)    
## (Intercept) 102.102838  0.147402  692.68 <2e-16 ***
## DaysInWaitingList -0.117061  0.008306 -14.09 <2e-16 ***
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## Residual standard error: 50.49 on 119388 degrees of freedom
## Multiple R-squared:  0.001661, Adjusted R-squared:  0.001653 
## F-statistic: 198.6 on 1 and 119388 DF, p-value: < 2.2e-16

```

Zaključak:

Provedeni test nam govori da će, za povećanje varijable “DaysInWaitingList” za 1, ADR biti promjenjen za -0.117061 (Estimate), sa standardom greškom od 0.008306 (Std. Error). Vjerojatnost da će se dogoditi rezultat jednak ili ekstremniji t-vrijednosti je vrlo blizu nuli, što znači da je parametar “DaysInWaitingList” signifikantan za predviđanje parametra ADR.

Zaključujemo da su ta dva parametra značajno korelirana, te da će **kraće vrijeme na listi čekanja pridonositi većoj profitabilnosti hotela**.